





یارانه‌ها

## عرستان و لزوم ارزیابی در سیاست منطقه‌ای

**دکتر شیان شهیدی مؤید**

یک هفته از حمله پهپادی مبارزان حوثی یمن به تاسیسات نفتی عربستان گذشت. در این مدت رسانه‌های بین‌المللی و تحلیلگران سیاسی و اقتصادی مطالب زیادی در چند و چون اقدام یی سابقه یمنی‌ها که نمی‌ از تولید نفت عربستان را از مدار خارج کرد نوشتند. ناکار آمدی سامانه‌های ضد هوایی، عربستانی، زیر سوژاژ رفتن توان بازدارندگی سیستم‌های پاتریوت ساخت آمریکا، سردرگمی سیاست خارجی عربستان و نداشتن چشم‌انداز روشن محمد بن سلمان در جنگ یمن، نقش ولیعهد ابوظبی در هدایت غلط سیاست خارجی عربستان و بالاخره کابوس قدرت ایران اسلامی که خواب حکام سعودی را آشفته کرده است، شماری از محورهای مطرح شده در تحلیل‌ها هستند.

با این‌که حوثی‌ها چگونه توانسته‌اند اهدافی را در یکپه‌کار کیلومتری مرز یمن باپهباد منهدم کنند، یکی از نکات مهم این اقدام است که موجب شد دولت‌های آمریکا و عربستان تلاش کنند حمله به پزگ‌ترین تاسیسات نفتی آرامکو را به ایران نسبت دهند، هر چند سخنگوی وزارت دفاع عربستان که اصرار به رد کار فتنی سلا‌ح‌ها‌ی ایرانی در پرواز پهپاده‌ها داشت، مستقیماً ا‌ع‌ا‌ن‌گ‌ر که حمله توسط ایران صورت گرفته باشد. چش‌م‌چ‌س‌ج‌ی عملیات، دقت در کوییدن هدف، قدرت مواد منفجر، بعد مسافت و عبور پهپاده‌ا از سامانه دفاعی چند لایه‌ای ارتش سعودی موجب طرح حدس و گمان‌ها و به گونه‌ای که خبرنگاران عربستان و بالاخره کابوس و یمنی دیگر از رسانه‌های غربی پای ایران و نیروهای خشدالشعبی عراق را به میان کشیدند.

لا‌ی‌لا‌ی این گمانه‌زنی‌ها جالبی هم به چشم می‌خورد. برای مثال دکتر عزام تمیمی مدیر پیشین موسسه تفکر سیاسی در اسلام و سردیر شبکه تلویزیونی الحوار، در مقاله‌ای که روز پیش در شبکه‌های اجتماعی هم منتشر شد فاش کرد که حمله پهپادی چند سراسر به اسرائیل به پایگاه حشد الشعبی عراق یا هم آنگنی عربستان انجام شده است. همچنین پیرودیکس، سردیر بخش دفاعی دو ماهنامه نشنال اینترست چاپ واشنگتن که با انتشار مقاله پایان تاریخ، در سال ۱۹۸۹ شهرت جهانی پیدا کرد، مقایسه‌ای جالب بین سامانه پاتریوت آمریکا و ا ۴۰۰۰ روسی انجام داده و نوشته است که سلاح پاتریوت هم‌ا‌ی‌ا به‌ر د ۴۰۰۰ روسیه دو برابر سرعت پاتریوت که بر د محدود ۱۶۰ کیلومتری دارد به مراتب از پاتریوت کارآمدتر است. زیرا به یک سامانه جانی می‌جهز است که می‌تواند اهداف پرواز در سطح پایین مانند پهباد را هم هدف قرار دهد. نویسنده همچنین فاشی کرد که در فروردین سال پیش که حوثی‌ها افزودند موشک به سست ریاض شلیک کردند عمل کرد دو واحد پاتریوت که باید این موشک‌ها را در هوا منفجر می کردند بدون موفق بوده است. نامبرده یادآور می‌شود که سامانه آلمانی بنام سپر آسمان برای دفاع چند لایه‌ای از پاتریوت مناسب‌تر است.

آنچه در این روزها بیشتر مطرح می‌شود بحث اقتدار و سیاست منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران در کنار مباحث قوت است، که بنا به گفته تحلیلگران، بر خلاف سیاست غیرتوافق‌ارنگ عربستان که عرب‌ها دوراندیشی و راهبره دراز مدت است، ایران اهداف تعریف شده‌ای دارد که طی چند سال اخیر آنها را دنبال کرده و با موفقیت به خواست‌های خود نایل شده است. در نتیجه تحریم‌ها در داخل ایران مردم مضطرب دیده‌ای ایجاد کرده ایران در خارج هر روز قویتر شده است. حکام عربستان با تفتیشی که متحدین غربی آنها می‌کنند، در قندتمندی ایران را به محاصره می‌کشند؛‌ها را در هوا منفجر می کردند بدون موفق بوده است. نامبرده وزیر خارجه ایران که بازتاب زیادی داشته است، نادرستی این برداشت سعودی‌ها را نمایان می‌کند. در ظرف طریف دکترین امنیت منطقه‌ای ایران را که امنیت در خلیج‌فارس باید جمعی و بدون حضور طرفین منطقه خارج از منطقه تأمین شود مورد تأکید قرار داده است. این سیاستی است که هم رهبر معظم انقلاب بیان و تکرار کرده‌اند. و هم در عمل، سیاست ایران حول این محور در منطقه برنامهریزی و اجرا شده است. خارج از مباحث بالا این واقعیت انکارناپذیر وجود دارد که عملیات نظامی حوثی‌ها در عمق خاک عربستان ضربه بسیار بزرگی به کفایت حکومتی محمد بن سلمان و ابروی رژیم آل سعود در منطقه وارد کرده است و از آنجا که دو شاهزاده سعودی‌فام و وزیر کشور و انرژی کشور را در دست دارند، سعودی‌ها برای جلب افکار عمومی خود نمی‌توانند از کسی بازخواست کنند یا تغییری در رده مسئولان به‌عمل آورند. سیاست ناموفق عربستان در سوریه، گروگانگیری نخست‌وزیر لبنان در ریاض، گرفتارند کردن کشور در گرداب جنگ ناموفق در یمن فاجعه تلخ جمال خاشقچی در ترکیه در درون کنسولگری سعودی به اندازه کافی حیثیت محم‌دبن سلمان را خدشه‌دار کرده بود. هر چه در هر مورد وی با هزینه‌ها دلارهای نفتی تلاش کرد، به گونه‌ای از آسیب‌پذیری خود بی‌خبرد، ما آنچه در تاسیسات نفتی عربستان در سحرگاه شب گذشته رخ داد از نظر اقتصادی و هم از منظر سیاسی و نظامی، ضربه هولناکی را به یمن‌سلمان وارد کرده است.

آنچه در این گیر ودار مطرح می‌شود این است که حمله نظامی بر خسارت حوثی‌ها، در سیاست دفاعی و سیاسی عربستان، به‌خصوص نسبت به ایران، چه تغییری را ایجاد خواهد کرد؟ بدون تردید عملیات‌ها چند میلیارد دلار صرف خواهد شد، صرف خریدهای نظامی آشکار کرد که به قول خودشناسان حرف‌های ایجاد شده در میان سامانه دفاعی کشور را چیران کنند. با این وجود باید پرسید که مشکل در پیدایش این حرف‌ها در نقص یا نبود تجهیزات بوده است یا عدم کفایت در کاربرد سلاح‌ها و نقص اطلاعاتی سعودی‌ها در شناخت توان تجهیزات ایمنی‌ها و مدل‌های دفاع کشور وسیعی مانند عربستان. نمی‌توان تردید داشت که غربی‌ها پیش‌ترترین سلاح‌های خود را به سعودی‌ها فروخته‌اند و نیز مسلم است که ۵۴۰۰ نفر آمریکایی، که به گفته سخنگوی وزارت دفاع عربستان در روز ووشی، در کشور او زندگی می‌کنند شمار زیادی مشاوران نظامی آمریکا هستند که در کنار دیگر کارشناسان غربی که در ارتش عربستان به کار گرفته شده‌اند، باید امنیت هوایی و زمینی عربستان را تضمین کنند. به بیان دیگر ضربه به‌ر ح‌ه علاوه بر رژیم سعودی کفایت این مشاوران و کارشناسان نظامی و اطلاعاتی غربی که حقوق‌های گزافی هم دریافت می‌کنند را هم زیر سؤال می‌برد.

درباره رابطه ایران و عربستان و تجزیه و تحلیل تحولات آن در سال‌های گذشته می‌توان بسیار سخن گفت، لیکن آنچه به حادده اخیر مربوط می‌شود نباید منتظر یک چرخش فوری از سوی سعودی‌ها شد، زیرا آن‌ها علاوه بر بار بار عطشی که در مورد ایران دارند، از سوسی دوسنان آمریکایی و رژیم صهیونیستی یی فشارند که سیاست خصمانه خود را در قبال تهران تغییر ندهند، لیکن وقتی دو حاصل از حریق تاسیسات نفتی زایل شود و سراسر معادن و زیرزاییی مهد سیاست‌های خود در قبال ایران بربازدارند، این احتمال وجود دارد که به حسن نیت جمهوری اسلامی مقتدر ایران بهتر پی برده و در سیاست همجوارِی خود با ایران به تجدید نظر تدریجی اقدام کنند. منتهم کردن ایران در محلات اخیر با این که یی‌ا‌س‌ا‌س‌ی و دوا‌ز واقعت است و دفاع اعتراف آن‌ها به قدرت جمهوری اسلامی تلقی خواهد شد. شاید منتظر ترین نتیجه‌گیری‌ای که می‌توان کرد این باشد که در نهایت، شکر تاریک دینی و فرهنگی در ملت ایران زیستمن در منطقه‌ای حساس و قرار داشتن دو رهنمود بر روی گنجینه‌های عظیم انرژی، این اجبار را به منصه ظهور گذارد که دو کشور عربستان و عربستان که مقام وزی‌ن در دنیای اسلام دارند، بر حشد متافع درازمدت خود به روشی در صلح و صلح و صلح به کنار بگذشتن بری حفظ ایران اسلامی از زیان ربه‌ری خود و گردانندگان سیاست خارجی کشور حسن‌نیت خویش را در قبال عربستان بیان کرده و اگر هم در این‌باره در گذشته قدسی تصاویر برداشته شده در چارچوب سیاست رسمی ایران اسلامی بوده و نه حکومت ایران از آن حمایت کرده است.

## دستور رئیس جمهوری برای رفع

## تنگناهای مالی وزارت آموزش و پرورش

رئیس جمهوری در جلسه هیات دولت و به مناسبت بازگشایی مدارس، اظهارداشت: وزارت آموزش و پرورش با قریب به ۱۵ میلیون نوجوان و جوان، بدون تهرتمزین دستگاه کشور است و همین امر، وظیفه عظیم هدایت و آموزش مهارت و دانش را بر دوش دولت سنگین‌تر کرده است. حسن روحانی در این جلسه با اشاره به ضعف‌ها و آسیب های نظام کنونی تعلیم و تربیت، ابراز امیدواری کرد وزیر آموزش و پرورش با ایجاد تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور، دانش آموزان را از نظام فاسد محور به نظام فهم محور و تقویت تفکر خلاق و تفاد سوق دهد. وی همچنین بر اهمیت مهارت افزایی دانش آموزان تأکید کرد.

رئیس جمهوری با یادآوری این که همهٔ وظیفه داریم به آموزش و پرورش کشور کمک کنیم، از سازمان برنامه و بودجه کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور خواست تا مشکلات و تنگناهای مالی این وزارتخانه را برطرف کنند.

در همین زمینه، وزیر آموزش و پرورش به مناسبت فراخانی آغاز سال تحصیلی جدید، از شرکت در عملکرد این وزارتخانه در زمینه ثبت نام دانش آموزان در مقاطع مختلف تحصیلی در مدارس، مسائل و مشکلات نظام آموزشی و برنامه های وزارت آموزش و پرورش برای حل این مشکلات، به هیات وزیران ابراز داد.

همچنین با تصمیم دولت، ششورای عالی فنی سازمان برنامه و بودجه کشور به عنوان مرجع داور در اختلاف مالی ناشی از اجرا یا تفسیر ۱۶ قرارداد طرح های عمرانی دستگاه اجرایی با پیمانکاران و مشاوران تعیین

معاون اول رئیس جمهوری

قانون حمایت از معلولان را از قوانین مرتفی و مایه افتخار نظام دانست و گفت: به عنوان بدین حلقه می‌خواهم که با جدیت و دقت پیگیری این موضوع باشند که منابع در نظر گرفته شده برای حمایت از معلولان در بودجه، به بهترین شکل تخصیص یابد و آن بخش از بودجه نهادهای حمایتی که مربوط به معلولان است، نباید کاهش پیدا کند.

دکتر اسحاق جهانگیری، در اولین نشست کمیته هماهنگی و نظارت بر اجرای قانون حمایت از حقوق معلولان اظهار داشت:

متأسفانه همواره محدودیت‌هایی به ویژه در زمینه مالی در عرصه تصمیم‌گیری و اجرای مصوبات و قوانین وجود دارد که در مسیر اتخاذ بهترین تصمیمات و اجرای بهینه آن دشمن با تمامی توان خود به میدان وجود همه ما نهایت تلاش خود را به کار می‌گیریم تا این محدودیت‌ها در ایامی مسئولیت‌های دولت در قبال معلولان عزیز کمترین تأثیر گذاری را

داشته باشند.
معاون اول رئیس جمهوری با بیان این که نزاری به تکرار این سخن نیست که در یک جنگ اقتصادی تمام عیار قرار داریم، اظهار داشت: تصمیمات مانع ایجاد می‌کنند، با این آمدہ است تا از فروش حتی یک شکه نفت ایران جلوگیری کرد، اما ایامی مسئولیت‌های دولت در قبال معلولان عزیز کمترین تأثیر گذاری را می‌کنم و از آقای ششربتمنداری

رئیس جمهوری با اشاره به اهمیت حضور در مجمع عمومی سازمان ملل متحد، اظهار داشت: حضور در این اجلاس فرصت بسیار مناسبی است که نظرات و دیدگاه‌های ملت بزرگ ایران و به ویژه افتخارات غیرمستضافه و ظالم‌های که امروز نسبت به خودشان اعتراذ دارند داشته می‌شود، برای مردم و کشورهای جهان توضیح داده شود.
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی ششروز پیش از عزیمت به نیویورک برای شرکت در هفتاد و چهارمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد در فرودگاه مهرآباد، در جمع خبرنگاران، افزود: با توجه به مسائل پیچیده و سختی که امروز منطقه خلیج فارس با آن مواجه است، امسال سفر به نیویورک برای حضور در نشست سالانه مجمع عمومی سازمان ملل متحد هیات مهمی و دغدگی رئیس جمهوری خاطر نشان کرد: چنین احساس می‌شود که آمریکایی‌ها تمایل زیادی دارند که جل‌ه این‌ها را در ده‌های مختلف مقرر سازمان ملل متحد حضور و سخنرانی کند که این موضوع می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد، از جمله این که از بیان سخن حق حراس دارند یا نمی‌خواهند در افکار عمومی مردم خودشان تأثیر داشته باشیم.

روحانی تصریح کرد: وقتی آمریکایی‌ها برای به حضور هیات ایرانی ندارند، اتفاقاً باید برای این حضور ابراز دلشسته باشیم و برخلاف تمایل آنها باید به سازمان ملل برویم و دیدگاه‌ها و سخنان خود را به صراحت در آن بیان کنیم، چرا که ایران از منظر و استدلال

”محمد جواد ظریف“ —وزیر خارجه ایران گفت که عناصر تندروی در داخل ایران کرده‌اند که خواهان بسته ماندن درهای دیپلماتی با ایران هستند.

وی در گفتگو با شبکه آمریکایی سی ان ان ، پاسخ به این سؤال که گفته‌اید رئیس‌جمهوری آمریکا به‌یستن درهای مذاکرات (دیپلماتی) دارد، منظور تان چیست؟ گفت:تهدایی که آنها(رایدری(موضوع تحریم)بانک‌مرکز ایران را مطرح کرد، ناممكن ساختن مذاکرات است به نحوی که کار برای رئیس جمهور کنونی یا جانشینی وی به نظر حادتر از این (بانک مرکزی – صندوق توسعه ملی – شرکت اعتماد تجارت پارس)ازفهرست تحریم‌ها بسیار دشوار می‌باشد.

وی گفت: اکنون موانع بسیار بلند هستند و فکر می‌کنم افرادی که این موضوع را به ترامپ ارائه و پیشنهاد کردند خواستار بسته شدن درهای مذاکرات (دیپلماتی) در زمان ریاست جمهوری وی و حتی پس از اتمام ریاست جمهوری او هستند.
خبرنگار شبکه سی‌ان‌ان هم در پی پیام تویتری به بخش‌هایی از گفتگوی وزیر امور خارجه ایران با این شبکه اشاره کرد.
کرستین امانپور به نقل از ظریف، رئیس‌جمهوری ایران خارج ایران به من گفت که روحانی، رئیس‌جمهوری ایران حاضر است با ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا[۱] این هفته در نیویورک دیدار کند، به شرط این که ترامپ آماده باشد کاری که از لازم است انجام بدهد[۲] آن‌گو گفت:تحریم‌ها در ازای (تظارت‌دائمی بر تاسیسات هسته‌ای ایران) است.”
وی در پیام دیگری به نقل از ظریف نوشت: « نشان صلح[شاهخ زیتون] همیشه روز می بوده است، اما ما بازمه آن را نشان می‌دهیم.

خبرگیرگری که دفریکا مورگینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در حاشیه هفتاد و چهارمین نشست مجمع عمومی‌سازمان ملل متحد، بلانداد دوشنبه با ظریف دیدار ظرفی و مورگینی در حالی صورت گرفت که قرار است کمیسیون مشترک برجام با حضور وزرای امور خارجه ایران و روسیه، فرانسه، آلمان، انگلیس و چین و مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، فردا در نیویورک انجام شود این نشست با توجه به اقدامات قانونی کشورمان برای کاهش تهدود در قبال برجام، از اهمیت بالایی برخوردار است.وزیران امور خارجه ایران و فرانسه هم در نیویورک با یکدیگر دیدار و رایزنی کردند.

به گزارش ایسنا، روزنامهٔ وزیر خارجه فرانسه با حضور در محل افتتاح محمد جواد ظریف با همتای ایرانی خود در مهمان دو جانبه، منطقه ای بین‌المللی و همچنین آخرین تحولات مربوط به برجام رایزنی و گفتگو

سخنگوی دولت با اشاره به سفر رئیس جمهوری به نیویورک گفت:آمریکایی‌ها تصور می‌کنند می‌توانند صدای ایران را خاموش کنند اما به اعتقاد ما رئیس‌جمهوری در این سفر قادر خواهد بود این صدا را طنین اندازد.

علی ربیعی ریوز در نشستی با خبرنگاران اظهار داشت: رئیس‌جمهوری ایران تأکید کرده‌اند که این سفر انجام شود یا خیر و در جلسات مختلف این دیدار را بیان می‌کرد و همگفکری و به‌نظری دوسنان را می‌طلبد.اما این سفر انجام شد و دلیل آن هم احقاق حقوق ملت ایران و رساندن پیام به‌مجامع جهانی و افکار عمومی‌دانشان است.

وی در بیان اهداف این سفر تصریح کرد: رئیس‌جمهوری تصمیم دارد تا این فرصت استثنایی برای نشان دادن این که ایران کشوری نیست که با تحریم‌های آمریکا محصور شود استفاده و تأکید کند که ازتوازیای سرورش ایران قطع‌نخواهد خورد. ربیعی افزود: اقدام آنها(د صلور ویزا برای هیت ایرانی) در تصمیم‌داری این فرصت استثنایی برای نشان دادن این که ایران کشوری نیست که با تحریم‌های آمریکا محصور شود استفاده و تأکید کند که ازتوازیای سرورش ایران قطع‌نخواهد خورد.

ربیعی دربارهٔ رفع توقیف نفتکش انگلیسی گفت: همان طوره که سازمان‌بانار اعلام کرده است کار حقوقی آزادی این نفتکش به پایان رسیده و براساس نگاه دوشمنه ای که براساس آن



وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان دبیر جلسه هم می‌خواهم که با جدیت و دقت پیگیری این موضوع باشد که منابع در نظر گرفته شده به بهترین شکل تخصیص یابد و آن بخش از بودجه نهادهای حمایتی که مربوط به معلولان است نباید کاهش پیدا کند.
دکتر ششربتمنداری

## رئیس جمهوری: ایران به دنبال صلح بلندمدت در منطقه است

هشتم و این دشمنان ما هستند که دلایل کافی در اختیار ندارند.
رئیس جمهوری خاطر نشان کرد: دلیل این‌گونه اقدامات این است که آمریکا می‌خواهد به‌طور کامل منطقه را تحت سلطه خود در آورد و همه تنهات شرقی عربستان را در اختیار داشته باشد و البته این دعوی آمریکا عمدتاً با چین و دیگران است.

روحانی اظهار داشت: آمریکایی‌ها می‌خواهند از این فرصت نهایت استفاده را ببرند و این به دنبال اعتقاد قراردادهای میلیارد دلاری برای سیستم‌های پادفند با کشورهای منطقه هستند. نشان می‌دهد که آنان اهداف دیگری را برای حضور مستمر در منطقه دارند. رئیس جمهوری با اشاره به طرح صلح هرمز که قرار است در مجمع عمومی سازمان ملل آن تشریح کند، گفت: در این طرح به دنبال همکاری دسته‌جمعی درون منطقه خلیج فارس برای امنیت منطقه هشتم و می‌خواهیم همه کشورها منطقه در این مسیر مشارکت و همکاری داشته باشند. و ایجاد مختلف برای این طرح صلح هرمز که قرار است در مجمع عمومی سازمان ملل آن تشریح کند، گفت: در این طرح به دنبال همکاری دسته‌جمعی درون منطقه خلیج فارس برای امنیت منطقه هشتم و می‌خواهیم همه کشورها منطقه در این مسیر مشارکت و همکاری داشته باشند. و ایجاد مختلف برای این طرح صلح هرمز که قرار است در مجمع عمومی سازمان ملل مطرح خواهیم کرد.

روحانی تصریح کرد: این طرح فقط جنبه امنیتی ندارد و مسائل دیگری را هم در بر می‌گیرد و اسم آن ابتکار صلح هرمز است. رئیس جمهوری با اشاره به نام ابتکار صلح هرمز به نام «امید» که بر گرفته از حرف اول کلمات تشکیل دهنده ابتکار صلح هرمز است (HOPE)، گفت: همه کشورهای ساحلی خلیج‌فارس و منطقه هرمز در آن دعوت می‌شوند و سازمان ملل هم برای حضور در این

کرش می‌کنند. چهارشنبه ، نشست میان چهار کشور از جمله عضو دائمی شورای امنیت سازمان ملل، آلمان، من و یمن به ارشد اتحادیه اروپا برگزار خواهد شد. و یک صندلی خالی برای آمریکا وجود دارد اما بلیتی برای آن صندلی وجود دارد و این بلیتند با قانون است.

وی در امور خارجه ایران در گفتگویی با شبکه ان‌بی‌آر تأکید کرد که آمریکا نخواهد توانست ایران را از طریق اعمال فشار به زانو در بیاورد.
ظریف گفت: ما در حال مقاومت در برابر خصومتی که از سوی آمریکا هستیم. من به شما اطمینان می‌دهم که آمریکا نخواهد توانست ما را از طریق [اعمال] فشار به زانو در بیاورد.

وی افزود: این وهم را رها کنید که ایران با [اعمال] فشار، می‌تواند کشور را به زیر و باران ببرد و از این فرصت نهایت استفاده را ببرد. او تأکید کرد که آمریکا نمی‌تواند ایران را از طریق اعمال فشار به زانو در بیاورد.
ظریف گفت: ما در حال مقاومت در برابر خصومتی که از سوی آمریکا هستیم. من به شما اطمینان می‌دهم که آمریکا نخواهد توانست ما را از طریق [اعمال] فشار به زانو در بیاورد.



قابل شکست دادن است.
وزیر امور خارجه همچنین درباره اظهارنهی آمریکا به ایران در زمینه حمله رخ داده به مجموعه پایگاه‌های آرامکو در عربستان سعودی گفت: می‌نامم که ایران هیچ نقشی در این حمله نداشته‌ست. چه کسی این[حمله] را انجام داده است؟ نظر من فقط تا بکه بر ظاهر امر، آنچه می‌دانم گفته‌اند را می‌پذیرم. اگر می‌خواهید به نظر بدهید اروپا، فردا در نیویورک انجام شود این نشست با توجه به اقدامات قانونی کشورمان برای کاهش تهدود در قبال برجام، از اهمیت بالایی برخوردار است.وزیران امور خارجه ایران و فرانسه هم در نیویورک با یکدیگر دیدار و رایزنی کردند.

به گزارش ایسنا، روزنامهٔ وزیر خارجه فرانسه با حضور در محل افتتاح محمد جواد ظریف با همتای ایرانی خود در مهمان دو جانبه، منطقه ای بین‌المللی و همچنین آخرین تحولات مربوط به برجام رایزنی و گفتگو

سخنگوی دولت با اشاره به سفر رئیس جمهوری به نیویورک گفت:آمریکایی‌ها تصور می‌کنند می‌توانند صدای ایران را خاموش کنند اما به اعتقاد ما رئیس‌جمهوری در این سفر قادر خواهد بود این صدا را طنین اندازد.

علی ربیعی ریوز در نشستی با خبرنگاران اظهار داشت: رئیس‌جمهوری ایران تأکید کرده‌اند که این سفر انجام شود یا خیر و در جلسات مختلف این دیدار را بیان می‌کرد و همگفکری و به‌نظری دوسنان را می‌طلبد.اما این سفر انجام شد و دلیل آن هم احقاق حقوق ملت ایران و رساندن پیام به‌مجامع جهانی و افکار عمومی‌دانشان است.

وی در بیان اهداف این سفر تصریح کرد: رئیس‌جمهوری تصمیم دارد تا این فرصت استثنایی برای نشان دادن این که ایران کشوری نیست که با تحریم‌های آمریکا محصور شود استفاده و تأکید کند که ازتوازیای سرورش ایران قطع‌نخواهد خورد.

ربیعی دربارهٔ رفع توقیف نفتکش انگلیسی گفت: همان طوره که سازمان‌بانار اعلام کرده است کار حقوقی آزادی این نفتکش به پایان رسیده و براساس نگاه دوشمنه ای که براساس آن

## جهانگیری: بودجه نهادهای حامی معلولان نباید کاهش یابد

گزارش به دبیرخانه کمیته هماهنگی و نظارت بر اجرای این قانون به هیچ وجه پذیرفتنی نیست. همه دستگاه‌ها موظفند که به مسئولیت‌ها و وظایفی که قانون حمایت از معلولان برای آنها درنظر گرفته‌است، عمل کنند. جهانگیری بر ضرورت جمهوری از مراکزی که به خدمت رسانی و نگهداری از معلولان می‌پردازند تأکید کرد و گفت: نهادهای حمایتی باید با برنامه ریزی، زمینه استفاده از توانمندی های خیرین برای حمایت از معلولان را فراهم کنند. در این جلسه که وزرای تعاون، کار و رفسا اجتماعی و ورزش و جوانان، رئیس سازمان امور اداری و استخدامی، رئیس سازمان بهزیستی، رئیس کمیته امداد امام خمینی و رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی هم حضور داشتند، دکتر شربتمنداری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان دبیر جلسه عملکرد دستگاه‌ها درباره نحوه اجرای قانون حمایت از معلولان به ریاست معاون اول رئیس

موضوع مسکن معلولان با جدیت پیگیری و به نتیجه مطلوب برسد و معافیت مالیاتی مرتبط با معلولان در قانون حمایت از معلولان تأکید شده است، حتماً باید لحاظ شود. معاون اول رئیس جمهوری بر ضرورت پاسخگویی و ارائه گزارش عملکرد دستگاه‌ها درباره نحوه اجرای قانون حمایت از معلولان به ریاست معاون اول رئیس

## رئیس جمهوری: ایران به دنبال صلح بلندمدت در منطقه است

هشتم و این دشمنان ما هستند که دلایل کافی در اختیار ندارند.
رئیس جمهوری خاطر نشان کرد: دلیل این‌گونه اقدامات این است که آمریکا می‌خواهد به‌طور کامل منطقه را تحت سلطه خود در آورد و همه تنهات شرقی عربستان را در اختیار داشته باشد و البته این دعوی آمریکا عمدتاً با چین و دیگران است.

روحانی اظهار داشت: آمریکایی‌ها می‌خواهند از این فرصت نهایت استفاده را ببرند و این به دنبال اعتقاد قراردادهای میلیارد دلاری برای سیستم‌های پادفند با کشورهای منطقه هستند. نشان می‌دهد که آنان اهداف دیگری را برای حضور مستمر در منطقه دارند. رئیس جمهوری با اشاره به طرح صلح هرمز که قرار است در مجمع عمومی سازمان ملل آن تشریح کند، گفت: در این طرح به دنبال همکاری دسته‌جمعی درون منطقه خلیج فارس برای امنیت منطقه هشتم و می‌خواهیم همه کشورها منطقه در این مسیر مشارکت و همکاری داشته باشند. و ایجاد مختلف برای این طرح صلح هرمز که قرار است در مجمع عمومی سازمان ملل مطرح خواهیم کرد.

روحانی تصریح کرد: این طرح فقط جنبه امنیتی ندارد و مسائل دیگری را هم در بر می‌گیرد و اسم آن ابتکار صلح هرمز است. رئیس جمهوری با اشاره به نام ابتکار صلح هرمز به نام «امید» که بر گرفته از حرف اول کلمات تشکیل دهنده ابتکار صلح هرمز است (HOPE)، گفت: همه کشورهای ساحلی خلیج‌فارس و منطقه هرمز در آن دعوت می‌شوند و سازمان ملل هم برای حضور در این

کرش می‌کنند. چهارشنبه ، نشست میان چهار کشور از جمله عضو دائمی شورای امنیت سازمان ملل، آلمان، من و یمن به ارشد اتحادیه اروپا برگزار خواهد شد. و یک صندلی خالی برای آمریکا وجود دارد اما بلیتی برای آن صندلی وجود دارد و این بلیتند با قانون است.

وی در امور خارجه ایران در گفتگویی با شبکه ان‌بی‌آر تأکید کرد که آمریکا نخواهد توانست ایران را از طریق اعمال فشار به زانو در بیاورد.
ظریف گفت: ما در حال مقاومت در برابر خصومتی که از سوی آمریکا هستیم. من به شما اطمینان می‌دهم که آمریکا نخواهد توانست ما را از طریق [اعمال] فشار به زانو در بیاورد.

وی افزود: این وهم را رها کنید که ایران با [اعمال] فشار، می‌تواند کشور را به زیر و باران ببرد و از این فرصت نهایت استفاده را ببرد. او تأکید کرد که آمریکا نمی‌تواند ایران را از طریق اعمال فشار به زانو در بیاورد.
ظریف گفت: ما در حال مقاومت در برابر خصومتی که از سوی آمریکا هستیم. من به شما اطمینان می‌دهم که آمریکا نخواهد توانست ما را از طریق [اعمال] فشار به زانو در بیاورد.



به سمت آمریکا بود. او هیچ جرمی متکب نشده است. من به همسر این پرفسور چه باید بگویم؟
وی افزود: این [شهرنشد] جنبی – آمریکایی به دلیل حکم دادگاهی در زندان است. من پیشنهاد کردم که آنها را باید مبادله کنیم، چراکه به عنوان یک وزیر امور خارجه نمی‌توانم به دادگاهه ببرم و فقط به آنها بگویم که «این مرد را آزاد کنید، [بلکه] می‌توانم بسه دادگاه بروم و بگویم، من می‌توانم این مرد را در ازای یک میانه مبادله کنم» و سپس جایگاهی قانونی در دادگاه داشته باشیم.

اروپا باید از آمریکا سرپیچی کند
وزیر خارجه همچنین اشاره به این که آمریکا با تحریم بانک مرکزی، درهای مذاکره با ایران را بست، گفت: تنها راه اروپا برای حفظ برجام، عمل به تعهداتش و تبعیت نکردن از سیاست‌های واشنگتن است.
ظریف توضیح داد: اروپایی‌ها بعد از متعهد شدن به

پس از بررسی مشخص شد تعدادی سند سازی کرده بودند و بخشی از افراد هم واحد مالی لازم را طی نکرده بودند و این‌ها هم در خارج شدند.
ربیعی گفت: برخی شرکت‌ها بر اساس گزارش‌ی که معاونت دانشجوپی وزارت بهداشت به من داد، یک میلیارد تومان پول گرفتند تا برای یک شرکت سنسازین کنند و کسی را خارج معادل سازی کنند تا یک صندلی را بگیرند.
وی اضافه کرد: این موضوع را وزارت اطلاعات پیگیری کرد و این شرکت‌ها به دادگاه و قوه قضائیه معرفی خواهند شد. سخنگوی دولت ادامه داد: طبق گزارش ژنرال دانشگاه این خاتم نه ثبت نام شده، نه در سالانه مسابقه اسمش وارد شده و نه هیچ لیست امتحانی دانشکده اسمش وجود داشته است و هیچ مکاتبه ای هم در این زمینه در دانشگاه وجود نداشته است. ربیعی خاطر نشان کرد: آنچه که رخ داده این بوده است که ایشان با ۵–ه دختر دوست بوده و در کلاس‌ها می‌نشسته‌است و به استادن می‌گفت اسم من در لیست نیست و اسم من را اضافه کنید و از این طریق در دو سه تا لیست اسم خود را اضافه کردند و ولی به هیچ عنوان نه امتحان داده و نه جایی رفته است. وی با بیان این که اکنون هم وزارت علوم و هم وزارت بهداشت برای این قضیه را بررسی می‌کنند، سه نفر از روسای دانشگاه‌های خوب کشور جلوه ای بر سر راه را گرفتند و طرف رفته از دیوان حکم گرفته است البته با حسن نیت دنبال خواهد شد چرا که در دفاع از حق مردم دانش دانشگاه بوده است.

روابط صمیمی ایران با چین
سخنگوی دولت دربارهٔ موضوع سرمایه‌گذاری ۴۰۰ میلیارد دلاری چین در اقتصاد ایران و حضور ۵هزار نیروی چینی برای حفاظت از این سرمایه‌گذاری اظهار داشت: محملله در بحث

جمهوری نشانه جدیت دولت در اجرای دقیق این قانون است. ششربتمنداری با اشاره به اقدامات در حال انجام برای تهیه و تصویب آیین‌نامه‌های مورد نیاز برای اجرای این قانون، اضافه کرد: تلاش می‌کنیم در مسائل غیربودج‌ای بر تقویت همکاری‌های فرابخشی و ارتقای بهره‌گیری از مشارکت‌ها و حمایت‌های مردمی و در بخش بودجه‌ای هم بسر افزایش دقت پیش‌بینی‌ها در بودجه‌های سنوایی و تأکید بر تخصیص کامل بودجه‌های مربوط به حمایت از معلولان از سوی سازمان برنامه و بودجه متمرکز کنیم.

سازمان بهزیستی و سازمان‌های دیگر این نشست همچنین رئیس سازمان بهزیستی و نمایندگان دیگر دستگاه‌ها گزارش های خود را در اجرای قانون حمایت از معلولان ارائه کردند.

بر اساس مصوبه دیگر این جلسه، مقرر شد سازمان امور اداری و استخدامی کشور با فوریت نسبت به تهیه آیین‌نامه‌های اجرایی قانون حمایت از معلولان اقدام کند.

تجاوز آمریکا، عربستان، امارات، صهیونیسم و افغانی به یمن است، همه افکار آزاد جهان آن را می‌پذیرد. آمریکایی‌ها ظاهر اسلام و ستم به کشورها را برای خودشان توجیه می‌کنند، اما پاسخ یمن به تجاوز را نمی‌تواند ببینند و برایشان سنگین است و ظلم به مردم یمن را نمی‌بینند.

رئیس جمهوری با بیان این که در نشست

۴+۱ در سطح وزرای خارجه در نیویورک به دنبال تبیین اقدامات خود هستیم. تأکید کرد: خوشبختانه آمریکا در این موضوع از موضع خود عقب‌نشینی نکرده است.

رئیس جمهوری با بیان این که در نشست

۴+۱ در سطح وزرای خارجه در نیویورک به دنبال تبیین اقدامات خود هستیم. تأکید کرد: خوشبختانه آمریکا در این موضوع از موضع خود عقب‌نشینی نکرده است.

روحانی ملاقات با سراسر کشورها در نیویورک را از دیگر سران‌ه‌های خود در این سفر اعلام کرد: گفت: ملاقات‌های در ۱۵ روز سران کشورهای مختلف در این موضوع از اقامت در نیویورک پیش‌بینی شده است.علاوه‌بر آن چند صاحبه مطبوعاتی و نشست با مدیران رسانه‌ای و فرهنگیان و مسئولان آمریکا خواهم‌داشت.

رئیس جمهوری افزود: در سخنرانی مجمع عمومی سازمان ملل مواضع اصولی ایران اسلامی را برای دنیا تبیین خواهیم‌کرد. وی در پایان این مصاحبه با پدرفه رسمی معاون اول رئیس جمهوری و مشاوران امور بین‌الملل رهبر معظم انقلاب، تهران را به مقصد نیویورک ترک کرد.

ظریف خاطرنشان کرد: برخی از کشورهای منطقه اینچنان به گونه رفتار می‌کنند که از کاربرد نام صلح فارس خودداری می‌کنند. این در حالی است که تا ۵۰ سال پیش، سرهای دولت عربستان «الخلیج الفارسی» را درج می‌کرد. از سوی دیگر، فرمانروایان وزیر امور خارجه کشورمان گفت که اگر آمریکا فشار حداکثری را کنار بگذارد، درهای مذاکره باز خواهند شد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دولت، «سید عباس برسم و فقط به آنها بگویم که «این مرد را آزاد کنید، [بلکه] می‌توانم بسه دادگاه بروم و بگویم، من می‌توانم این مرد را در ازای یک میانه مبادله کنم» و سپس جایگاهی قانونی در دادگاه داشته باشیم.

وی با بیان این که برای آغاز مذاکرات حقیقی، جنگ اقتصادی باید پایان یابد، بیان کرد: فقط ما بلکه هیچ کشوری تحت فشار مذاکره نخواهد کرد.

معاون سیاسی وزیر امور خارجه یادآور شد که اگر ترامپ به توافق صلح با ایران بازرگد، در چارچوب نشست ۵+۱ آمریکا دیدار خواهیم کرد.

## سخنگوی دولت: یارانه ۲۰۰ هزار خانواده حذف می‌شود

امتی این قدر مسلط هستیم که می‌توانیم مشاوره امنیتی هم بگیریم.

وی دولت بیان کرد: روابط صمیمی و بسیار خوبی با چین داریم و در این تردیدی نیست و مایل به توسعه روابط گسترده در این کشور هستیم و هر کشوری که در شرایط مناسب کنار ایران است قطعاً مورد گسترش روابط با آن کشورها هستیم و همچنین قصد گسترش روابط با همه کشورهای که مایل به توسعه روابط با ایران هستند را داریم و ما روابط با کشور چین را گسترش داده‌ایم.

سخنگوی دولت ادامه داد: همچنین هیچ عدد قطعی و رسمی هم در این قراردادهای توافق‌ها هنوز به سرانجام نرسیده و در سطح کارشناسی و ده‌های مدیریت میانی گفتگو‌ها در حال انجام است.

سخنگوی دولت در ادامه از رئیس قوه قضائیه برای این که پس از مدت ها لایحه تأمین امنیت زنان در برابر خشونت را به مجلس ارائه‌اند است، تشکر کرد و افزود: متن این لایحه توسط دولت تهیه شده و بررسی‌ها صورت گرفت، اما چون بحثی از این لایحه به پارلم مربوط است و مطابق با قانون این گونه لایحه که به امور قضایی مربوط می‌شود باید قوه قضائیه اعلام

را کند، برای دریافت نظر این لایحه به دستگاه قضایا ارسال شد.

ربیعی در پاسخ به پرسشی درباره ورود رئیس جمهوری به موضوع اعتراض های کارگران جیکو آرا، ضمن اظهار تأسف

و به دلیل وقایع رخ داده و شرایط دشواری مالی و زندگی بهتر

برای تمامی کارگران ایرانی، گفت: تولید بحث اصلی حکومت؛ مشکل این است که تولید ثروتات هم‌کو که شده است چگونه است؛

مشکل این است که تولید ثروتات هم‌کو که شده است چگونه است؛ فناوری آن باید نوسازی شود.

وی ادامه داد: مساله دوم این است که افرادی که در فرایند

یارانه‌ها

## تأملات و تأملات

**سید مسعود رضوی**

در جهان آشفته‌ای زندگی می‌کنم که تحول تغییر دالما زیر و رویش می‌کند و به گمانم بدینست که که‌گاه به جای اینکه تحلیل‌ها و نقد‌های خشک و هسان سیاسی را مثل غذاهای کنسروی و مایه‌ه عرضه کنند، قدری از وقایع فاصله بگیریم و در افقی تراف و بازآفرینه از عقل و عاطف، و مصلحت و اخلاق، واکنشی در مقابل کلمات داشته باشیم. شاید چندان مقبول نباشد اما معقول هست. بروسم نیست، اما ملوم هم نیست، حسن و حاشا، این‌ها نیست، این‌ها آنچه در پیرامون ما از فراز سر و سرنوشت‌مان درمی‌گذرد، خاصه در این روزگار که به قول آندره مالرو، حکیم و ادیب و مبارز فرانسوی که قتل سرد و بیرحم وقایع را در سال ۱۹۴۲ بیان کرده بود: «تاریخ همچون آوری از روی سر ما می‌گذشت!» هیچ چیز ثابت و پایدار نیست. وقتی پای ثابت رسانه‌ها و شبکه‌های اخبار بینهایت، دریافتی هم حاصل می‌ش











در ۷۸ سالگی چنان چایک و سرزندہ است کہ سخت نیست ۴۰ سال کیش را در جبوحسہ جنگ ایران و عراق تصور کنی؛ روزهای کہ امیر سرتیپ «مسعود بختیاری» بہ عسنوان فرماندہ عملیات، دوشادوش دیگر نیروہای ارتش در جبهہا حضور داشت و در کنار شہید صیاد شیرازی، شہید باقری و جمعی دیگر از فرماندانہا بہ طراحی عملیات سرنوشت‌ساز بیت المقدس پرداخت، امیر بختیاری آنقدر خوش صحبت است کہ وقتی از جنگ می گوید، دشوار می توان از پای صحبت‌هایش بلند شد. با این حال روایت‌های جنگی‌اش از خاطره و یادبود فرانسز می روند و رنگ و بویی تحلیلی آمیز دارد. رئیس ستاد ارتش، مسعود بختیاری در سال ۱۳۳۸ وارد دانشکدہ افسری شد و بعد از ۴۱ سال خدمت، در سال ۱۳۷۹ بازنشستہ شد. او فرماندہ، بخانہ لشکرکی، افسر عملیات نیروی پیی ارتش، معاون آموزشی دانشکدہ مماندہی و ستاد ارتش، رئیس اداره آموزش ارتش، رئیس دفتر تحقیقات و مقالات ارتش بوده و حالا در کسوت استادی، آموزہ‌های نظامی را بہ دانشجویان منتقل می کند. بہ بیانہ هفتہ دفاع مقدس میزبان امیر سرتیپ مسعود بختیاری بودیم تا بعد از نزدیک بہ ۴ دهہ تحلی‌های او را از جنگ ایران و عراق ببشویم.

\*\*\*

«پیش از شروع جنگ، رئیس جمهوری وقت -بنی صدر- گفته بود کہ جنگ نمی‌شود و اگر عراق بہ ما حمله کند، جنگ جهانی سوم آغاز خواهد شد. با این حال جنگ و این جنگ ۸ سال ہم طول کشید. تحلیل نظامیان در روزها چه بود؟ فکر می کردید تحرک عراق بہ جنگ منتهی شود؟



«جهان صنعتی بہ خاطر منافع خود تمایل بہ ادامہ جنگ عراق علیہ ایران داشت تا سلاح بفروشد و دو کشور نفتی مجبور شوند دلارهای خود را صرف جنگ بزن سازای خسارت‌های جنگ کنند.

«عراق کشوری کوچک تر از ما با جمعیتی کمتر از ما بود. توانمندی عراق بہ اندازہ یک چہارم ایران ہم نبود؛ بنابراین این احتمال حمله عراق دور از ذهن بود



بعد از انقلاب، موجودیت ارتش زیر سسؤال رفته بود و کل سازمان در فضای مبہم و کدتری قرار داشت. در آن شرایط من بہ شخصہ نمی توانستم تحلیلی از جنگ ایران و عراق داشته باشم، اما از نظر تاریخی، اختلافات ایران و عراق از اردیبهشت ۱۳۵۸ آغاز شد؛ از زمانی کہ مدبریت کشور را در دست گرفته بودند، از جنگی سیاسی کافی برخوردار نبودند و کسانی در سمت‌های حساس نگاہه می کشند کہ حتی القای آن کار را نمی دانستند. احسان قدرت فراوانی داشتند، بہ ہر حال انقلاب کردہ بودند و حکومت را سسرنگون کردہ بودند،اما ایزار قدرت را نشانند،احسان قدرت باید مبتنی بر ایزار قدرت یعنی ارتش؛ باشد. شما این ایزار را کنار می گذارید و با داشتن احساس پیروزمندی کہ بعد از انقلاب

در شما شکل گرفته، حتی احتمال حمله عراق را ہم نمی دید. این را ہم در نظر بگیرید کہ عراق کشوری کوچکترا ما با جمعیتی کمتر از ما بود. توانمندی عراق بہ اندازہ یک چہارم ایران ہم نبود؛ بنابراین احتمال حمله عراق دور از ذهن بود. حتی می توانم بگویم کہ برای ما ارتشی‌ها در حمله توهین آمیز بود چون عراق را در حد و اندازہ حسلہ بہ ایران نمی دیدیم. رئیس جمهوری وقت -بنی صدر- ہم اگر ہشدارها را جدی نمی گرفت بہ این دلیل بود کہ سیاستمداری با دیدگاہ آکادمیک بود نہ آنکہ در عرصہ سیاست بختہ شدہ باشد. فکر می کرد مگر ممکن است در جہان دوطبقی شوری و آمریکا،عراق بہ ما حمله کند؟ اما او نمی دانست کہ انقلاب ایران و قطع ایستگی از آمریکا و شوروی سابق، این دو کشور را بہ ہم نزدیکتر کردہ و حالا می خوانند علیہ ایران با ہم متحد شوند.

اساسی مشکل داشت و البتہ بہ گروہ مجاہدین خلق با ہمان منافقین گرایش داشت.در واقع بنی صدر در بخش سیاسی مسألہ داشت نہ در بخش نظامی. بنی صدر در بخش نظامی تلاش می کرد سمت فرماندہی کل قوا را حفظ کند. باید توجہ داشت توجہ انجام کار نظامی مثل طراحی برنامه‌های دفاعی از رئیس جمهوری محلی حد و اعصاب ندارد. رئیس جمهوری فقط می تواند بگوید حمله کنید اما وجہہ طرح نظامی جزو مسئولیت‌های او نیست و این موضوع در تمام جہان صدق می کند. مسألہ دیگر در آن زمان این بود کہ سپاہ پاسداران می گفت من مستقیما تابع ولایت فقیہ ہستم و از شما فرمان نمی نرمی. بنی صدر بہ این توجیہ کہ امام(ره) اختیارات خود را بہ من واگذار کردہ‌اند از سپاہ می خواست کہ از او تبعیت کند. در چنین فضای اساسا کمک بہ ارتش یا

حالی کہ مستشاران بہ ما تحکم و تعیین تکلیف نمی کردند، من با مستشاران فنی سر و کار داشتم. ارتباط دوستی و خانوادگی وجود نداشت با فقط از خدمات و دانش فنی آنها بهره می بردیم. حضور آنها در ایران مثل دریافت خدمات پس از فروش می ماند. شما بہ من ہواپیما فروختی باید خیالی آن را آموزش بادی، شما بہ من تاکت فروختی باید نحوه استفاده از آن را آموزش بادی.حالا اینکه آن مستشاران خدمت ما را گرفتہ درست است، اما نباید بہ این کہ چرا مستشار حضور دارد ایراد گرفت.

**\*خطورہ شد کشور کوچکی مثل عراق کہ اصلا از سوی ایران جدی گرفته نمی شد، توانست با ایران واردور شود و سالہا بچنگد؟**

از زمان انقلاب اسلامی تا جنگ ایران و عراق، یک سال و نیم فاصلہ بود



## حماسہ پایداری

سازمان‌های اطلاعاتی کشور-ساواک- ہم پاشیدہ شدہ بود و ما اطلاعات درستی از تحولات منطقہ نداشتیم.بخشی از ساواک مربوط بہ امنیت داخلی کشور می شد کہ با مخالفان شاه می جنگید ولی بخش اطلاعات خارجی ساواک، از تحرکات ہمسایگان و نسوع ارتباطات و عملکرہ آنها خبر می داد

سختولان بتوانند تحلیل درستی از اوضاع خارج ششود،غرامت جنگ را بپردازد و تنبیتہ متجاوز صورت گیرد. آنها ہم زیربار نمی رفتند.

ما سال اول عراق را با موفقیت متوقف کردیم و حالا می توانستیم آرام آرام ارتش دشمن را عقب برانیم -البتہ بہ شرط تقویت قدرت نظامی- تا معادل قدرت حاکم در کشور جلو عراق را گرفت.



شدہ بود و هیچ کدام از طرفین توان آن را نداشتند کہ با یک ضربه بیشتر، برتری خود را بہ طرف مقابل دیکتہ کنند. «آن موقع بود کہ سپاہ بہ ارتش اضافه شد؟

بلسہ نیروی هوایی، نیروی زمینی، توپخانه و ہوائپروز ما در جنگ عملکرد بسیار مطلوبی داشتند و حضور مردمی بسیار چشمگیر بود. اما برای تقویت نیروی نظامی دو راه وجود داشت: با ساختن یگان برای ارتش، یا استفاده از نیروی دیگر. ایران اول در انتخاب خود بہ تصمیم بہ استفاده از سپاہ پاسداران گرفتہ شد. سپاہ پاسداران ہم علاقمند بہ حضور در جبهہ بود و اعتماد داشت عراق بہ انقلاب اسلامی تہاجم کردہ و سپاہ باید از انقلاب دفاع کند. اما اختلافاتی بین بنی صدر با سپاہ وجود داشت و رئیس جمهوری وقت توانمندی سپاہ را از نظر آموزشی و تخصصی باور نداشت و آنها ہا از بنی صدر کلا یہ داشتند. سپاہ در ابتدا از تخصص و دانش لازم

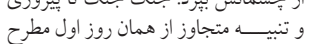
برخوردار نبود، اما از سال دوم جنگ،شہید صیاد شیرازی فرماندہ نیروی زمینی ارتش شد و بہ صورت جدی تری سپاہ برای تقویت ارتش بہ کار گرفتہ شد.

جفا ست اگر بگویم ارتش در سال اول جنگ سپاہ را از خود راندہ است. اول انسان‌های بسیار ایثارگری بودند و ما بہ چنین انسان‌های فداکاری نیاز داشتیم. ما پذیرای آنها بودیم، اما حرمغان این بود کہ در قالب برنامه ما حرکت کنید. سپاہ پاسداران در سال اول جنگ یک سپاہ شہری بود نہ نظامی.

یک سال بعد از جنگ محسن رضایی فرماندہ کل سپاہ پاسداران شد و سپاہ از حالت محلی خارج و با ارتش متحد شد

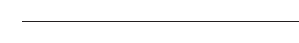
و موفق شدیم عراق را از خوزستان بیرون کنیم ولی در ایلام و کرمانشاه و برخی مناطق دیگر هنوز نیروهای عراقی مانده بودند. در قبال دیوارہ تقاضای آتش پس کرد و ماہم دوبارہ بر شروطان تاکید کردیم. هدف عراق این بود کہ دربارہ مرزهای جدید مذاکرہ کنیم کہ اصلا چنین چیزی را قبول نداشتیم؛ بنابراین، جنگ محکوم بہ ادامہ بود.

**\*برخی معتقدند بعد از فتح خرمشہر در اہمام و بی تکلیفی قرار گرفتن کہ باعث تداوم جنگ شد.**



داشت. حالا خطور می خواهید جنگ را رابرای ادامہ دادن جنگ بگیر؟

**\*پس شما فکر می کنید بعد از فتح خرمشہر باید جنگ را ادامہ می دادیم؟** بعد از خرمشہر زمان خوبی برای آتش پس نبود. عراق هنوز در خاک کشور مسا بود و ارتش آن با قدرت ایستادہ بود و ششروط‌های ما ہم نمی پذیرفت. در چنین شرایطی باید جنگ را ادامہ می دادیم. امکانات ما در حدی نبود کہ در عراق جنگ را ادامہ دہیم، اما جایی کہ ایستادہ بودیم ہم مناسب نبود. باید حداقل ۱۰ کیلومتر درون مرز عراق می رفتیم تا وضع خود را مستحکم کنیم و این موضوع ہم بہ معنای کشورگشایی نبود، پذیرفت. یک مسالہ نظامی است. ایران بہ دنبال تنبیتہ متجاوز بود،اما این نظر تحقق پیدا نمی کرد چون در منطقہ خاورمیانہ کہ عربستان اولین کشور تولیدکنندہ نفت و گاز و ایران دومین عراق سومین کشور است اگر ایران عراق را بہ دست بگیرد، عربستان دیگر قدرتی نخواہد داشت وایران بہ مرزهای عربستان و کویت دسترسی پیدا خواہد کرد. سیاست جهانی قبول نمی کند کہ شما روی این کشور دست بگذارید. منطقہ عمومی خاورمیانہ مورد علاقہ جہان است



**\*وقتی عراق بہ ما حمله کرد آمادگی نظامی برای دفاع وجود نداشت اما تجهیزات، دانش و تخصص ارتشی‌ها، غیرت ملی و روحیہ انقلابی حاکم در کشور جلو عراق را گرفت**

**\* حضور امام خمینی(ره) و سخنان ایشان بہ عنوان رہبر انقلاب کہ شخصیتی محبوب و کاریزماتیک داشتند در ایستادگی مردم بسیار تاثیرگذار بود**



و قدرتندان بہ دنبال حفظ منافع خود در این منطقہ هستند. بہ همین دلیل ہم بود کہ ناوهای آمریکا بہ شہر فارس وارد شدند. از سوی دیگر دستگاه دیپلماسی ما، و بہ ویژہ در ۴ سال اول جنگ بسیار ضعیف عمل کرد. ما در سازمان ملل متحد دیپلمات کارکنشہای نداشتیم ودر ایال جنگ با شوروی امنیت قہر بودیم و از جامعہ جهانی کمک نخواستیم.این را ہم نباید فراموش کرد کہ جہان صنعتی بہ حطاط بعد خود تمایل بہ ادامہ جنگ داشت تا سلاح بفروشد و دو کشور نفتی مجبور شوند دلارهای خود را صرف جنگ. جہان خرمشہری را تصور کنید. شہرش اسرانیل ہم مایل بود دو دشمن بزرگ خود یعنی ایران و عراق با ہم بجنگند تا او در مرزهایش راحت باشد. بنابراین جنگ باید ادامہ پیدا می کرد. بعد از ۸ سال(امار) رضایت دادند بدون اینکه متجاوز تنبیتہ شود جنگ خاتمہ یابد و زمناسی ہم رضایت دادند کہ هیچ ارہ چارہ دیگری نداشتیم. من معتقد امام(ره) تصمیم بسیار خردمندانه‌ای در آن شرایط گرفتند؛ر غیر این صورت حتی ممکن بود شرایط برعکس شود.

**باسپاس از وقتی کہ بہ ما دادید. گفتگوها: آروز رستمزاد – علی رضا بردبار – زہرہ گردان**

### تصمیمات مجمع صندوق سر مایه گذاری مشترک نوین نگر آسیا

عطف به مجمع مورخ ۱۳۹۸/۶/۶ به اطلاع می‌رسانند، حق الزحمه حائزین صندوق به ازای هر سال مالی به مبلغ ۱۰۰ میلیون ریال افزایش یافت.

### صندوق سر مایه گذاری مشترک نوین نگر آسیا

**آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۲۳۷۷/۱۰۱۰۲۳۲۰۳۳۷/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۴/۱۳ (بدرظاهر) روز جمعه مورخ ۹۸/۷/۱۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۲۳۷۷/۱۰۱۰۲۳۲۰۳۳۷/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۴/۱۳ (بدرظاهر) روز جمعه مورخ ۹۸/۷/۱۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۲۳۷۷/۱۰۱۰۲۳۲۰۳۳۷/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۴/۱۳ (بدرظاهر) روز جمعه مورخ ۹۸/۷/۱۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۲۳۷۷/۱۰۱۰۲۳۲۰۳۳۷/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۴/۱۳ (بدرظاهر) روز جمعه مورخ ۹۸/۷/۱۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۲۳۷۷/۱۰۱۰۲۳۲۰۳۳۷/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۴/۱۳ (بدرظاهر) روز جمعه مورخ ۹۸/۷/۱۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۲۳۷۷/۱۰۱۰۲۳۲۰۳۳۷/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۴/۱۳ (بدرظاهر) روز جمعه مورخ ۹۸/۷/۱۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۲۳۷۷/۱۰۱۰۲۳۲۰۳۳۷/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۴/۱۳ (بدرظاهر) روز جمعه مورخ ۹۸/۷/۱۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۲۳۷۷/۱۰۱۰۲۳۲۰۳۳۷/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۴/۱۳ (بدرظاهر) روز جمعه مورخ ۹۸/۷/۱۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۲۳۷۷/۱۰۱۰۲۳۲۰۳۳۷/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۷۹۸۰/۴/۱۳ (بدرظاهر) روز جمعه مورخ ۹۸/۷/۱۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

### آگهی دعوت سهامداران به تشکیل مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده

**در شرکت تولیدی و صنعتی خور شیرین زوار (سهامی خاص) آگهی دعوت سهامداران شرکت تولیدی و صنعتی خور شیرین زوار (سهامی خاص) ثبت شده به شماره ۱۳۲۸۹/۲۳۷۷/۱۰۱۰۲۳۲۰۳۳۷/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۳۲۸۹/۲/۲۹ در آدرس قانونی شرکت تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه شرکا دعوت به عمل می‌آید تا در مجمع عمومی فوق العاده در ساعت ۱۰ صبح مورخ ۹۸/۷/۱۹ در محل شرکت حضور به هم رسانند. دستور جلسه: خرید ماشین آلات جدید و امانداری مجدد کارخانه

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه شرکا دعوت به عمل می‌آید تا در مجمع عمومی فوق العاده در ساعت ۱۰ صبح مورخ ۹۸/۷/۱۹ در محل شرکت حضور به هم رسانند. دستور جلسه: خرید ماشین آلات جدید و امانداری مجدد کارخانه

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه شرکا دعوت به عمل می‌آید تا در مجمع عمومی فوق العاده در ساعت ۱۰ صبح مورخ ۹۸/۷/۱۹ در محل شرکت حضور به هم رسانند. دستور جلسه: خرید ماشین آلات جدید و امانداری مجدد کارخانه

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه شرکا دعوت به عمل می‌آید تا در مجمع عمومی فوق العاده در ساعت ۱۰ صبح مورخ ۹۸/۷/۱۹ در محل شرکت حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۳۲۸۹/۲/۲۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۳۲۸۹/۲/۲۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۳۲۸۹/۲/۲۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۳۲۸۹/۲/۲۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۳۲۸۹/۲/۲۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۳۲۸۹/۲/۲۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۳۲۸۹/۲/۲۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۳۲۸۹/۲/۲۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

**آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده شرکت کارخانه آذ رنگاراک با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۰۷۸۰۰۰۲۳۸۵/۱۰** بدینوسیله از کلیه سهامداران یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده شرکت فیاض شرکت کنند (سهامی خاص) به شماره ثبت ۱۳۲۸۹/۲/۲۹ در آدرس قانونی شرکت خلیان آریفا قنطاع میرداماد پلاک ۴۰۰ طبقه دوم تشکیل می گردد حضور به هم رسانند.

### آگهی تغییرات هیات مدیره انجمن صنفی کار فرمای شرکت های حمل و نقل بین المللی ایران

به موجب صورتجلسه مورخ ۹۸/۶/۱۰ هیات مدیره آقای ابراهیم حاجی علی به عنوان دبیر انجمن صنفی کار فرمای شرکت های حمل و نقل بین المللی ایران جایگزین آقای محمدجعفر طاهر چیان تاریخ ۱۴۰۱/۱/۲۱ مورد تایید می باشد.

### فرزاد یوسفی –مدیر کل سازمانهای کاریگری و کارفرمای

به موجب صورتجلسه مورخ ۹۸/۶/۱۰ هیات مدیره آقای ابراهیم حاجی علی به عنوان دبیر انجمن صنفی کار فرمای شرکت های حمل و نقل بین المللی ایران جایگزین آقای محمدجعفر طاهر چیان تاریخ ۱۴۰۱/۱/۲۱ مورد تایید می باشد.

**فرزاد یوسفی –مدیر کل سازمانهای کاریگری و کارفرمای**

**آگهی مناقصه عمومی با اخذ سپرده در خواست شمار:**

**موضوع آگهی:**

**خرید پمپ کف کش**

برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت این شرکت

WWW.BAORCO.IR مراجعه نمایید.

**رابط عمومی**

**اطلاعیه تمدید پذیر نویسی عمومی**

**حق تقدم استفاده شده شرکت پارس دارو (سهامی عام)**

**ثبت شده به شماره ۷۵۴۶ با شناسه ملی ۱۰۱۰۰۳۳۶۹۸۶**

پیرو آگهی منتشرشده در روزنامه‌های اطلاعات، همشهری و دنیای اقتصاد به تاریخ ۱۳۹۸/۰۶/۲۲ بدینوسیله به اطلاع می‌رسانند که مهلت عرضه عمومی حق تقدم‌های استفاده نشده این شرکت که در تاریخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۶ پایان می‌پذیرد، طبق درخواست هیئت مدیره و براساس موافقت سازمان بورس و اوراق بهادار طی نامه شماره ۹۸/۴۸۴۷۷۶-۰۳ مورخ ۱۳۹۸/۰۶/۲۳ به مدت ۱۰ روز دیگر (از تاریخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۷ لغایت ۱۳۹۸/۰۷/۲۱) تمدید می‌گردد.

**هیئت مدیره شرکت پارس دارو(سهامی عام)**

**آگهی مناقصه عمومی (نوبت اول)**

شهرداری دماوند در نظر دارد به استناد بودجه مصوب ۱۳۹۸ نسبت به اجرای پروژه‌های ذیل از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید لذا کلیه شرکت‌های واجد صلاحیت دارای رتبه از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی جهت شرکت در مناقصه دعوت به عمل می‌آید.

۱- تضمین شرکت در مناقصه معادل ۵/ مبلغ برآورد به صورت ضمانتنامه معتبر بانکی (وجه شهرداری در ماندن

۲) مهلت مکان دریافت اسناد مناقصه از تاریخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۹ لغایت تا پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۰ بر سرخانه شهرداری دماوند

۳) مهلت مکان تحویل اسناد مناقصه حداکثر تا پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ بر سرخانه شهرداری دماوند

۴) زمان رسیدگی به پیشنهادها روز شنبه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۳

۵) شهرداری در رد یا قبول کلیه پیشنهادها مختار است.

۶) برندگان اول و دوم و سوم هر گاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سبده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد.

۷) هزینه چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد.

۸) سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقصه قید گردیده است.

۹) ارائه اسناد منوط به نامه درخواست شرکت در مناقصه با قید موضوع مناقصه و اسنادنامه آگهی آخرین تغییرات شرکت و شناسه ملی و گواهی صلاحیت پیمانکار می باشد.

**عباس صدری – شهردار دماوند**

شماره ۲۴-۱۳۹۸-۲۴ محرم ۱۴۴۱-۲۴ سپتامبر ۲۰۱۹- سال نود و چهارم - شماره ۲۷۲۸۶





















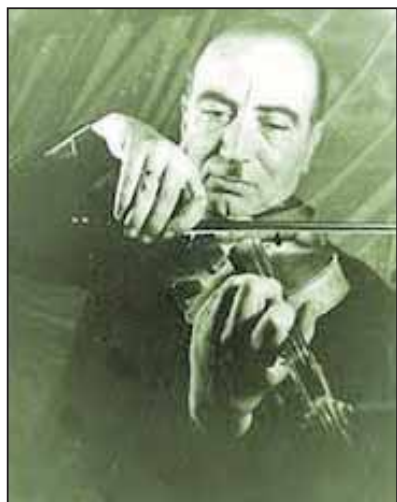










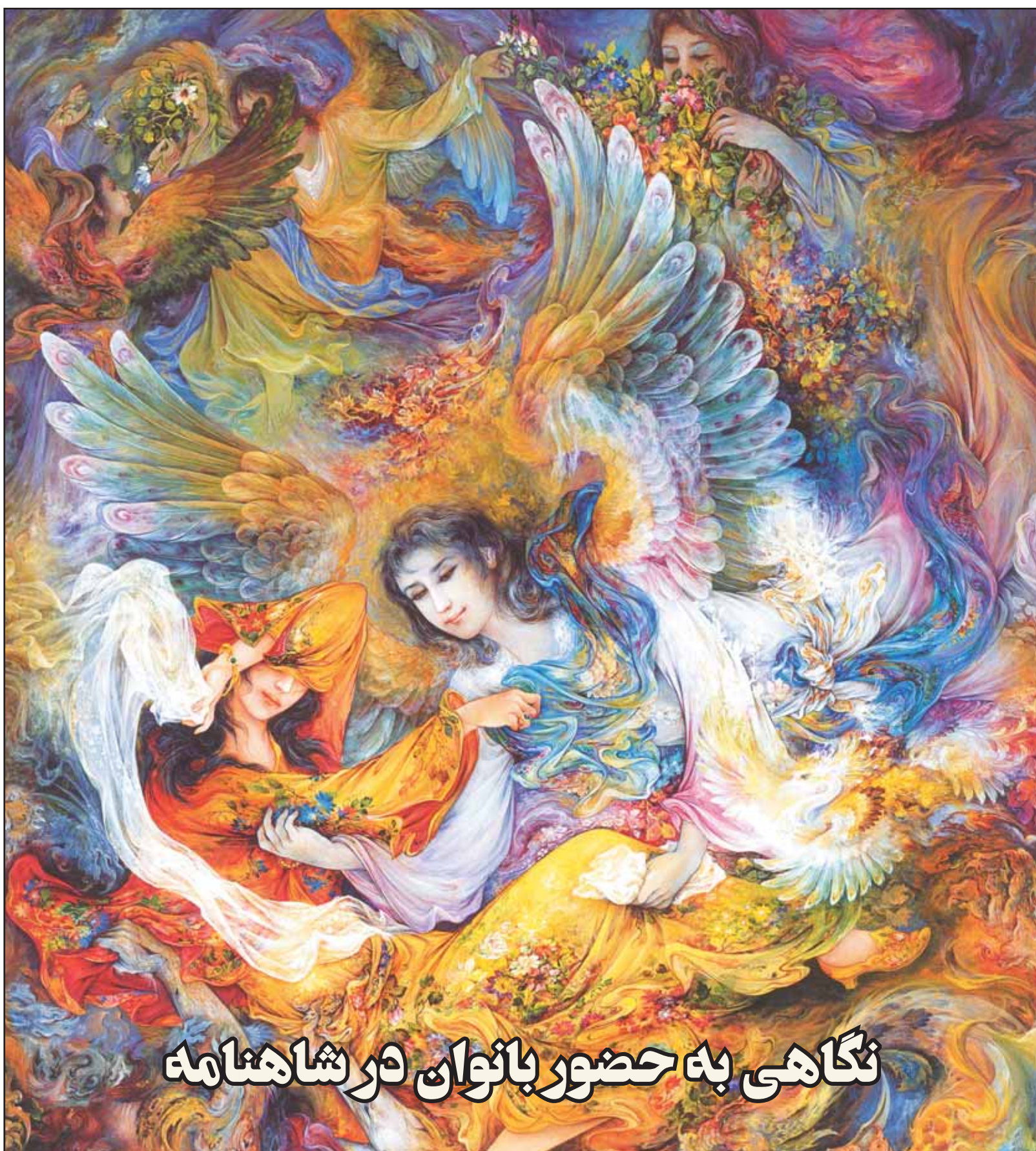


پیوستن ابوالحسن صبا به  
مؤسسان رادیو ایران



۵۰۸

ضمیمه ادبی هنری روزنامه اطلاعات  
سه‌شنبه ۲ مهر ۱۳۹۸ - سال نود و چهارم - شماره ۲۷۳۸۶



نگاهی به حضور یانوان در شاهنامه



۱



گنجینه آشنا

دکتر حسین الهی قمشه ای

## بهشت نقد

دست‌ها را برهم زدید و شادی کنید که می‌خواهیم دروازه‌های بهشت نقد را به روی شما بگشاییم تا با حافظ خوش کلام هم‌آوا شوید و پای کوبان زمزمه کنید: من که امروزم بهشت نقد حاصل می‌شود

وعدۀ فردای زاهد را چرا باور کنم اینجا ضیافت پادشاهانی است که تخت‌هایشان دل‌های مردمان و تاج‌هایشان هنر قدسی و آسمانی شعر است. زهی پادشاهان مُلک سخن که بی‌هیچ سپاه و لشکر، بلندترین قلعه‌های زیبایی و حکمت را فتح کردند و شگفت‌ترین قلعه‌ها و قصرهای خسروی را به تصرف آوردند و به اعجاز هنر، تاج و تخت زرین و افسر و دیهیم شهر یاری آفریدند.

اگر تاج گوهر نشان بر سر نهادند، دست‌پرورد سودایی بود که در سر داشتند. اگر بر دیهیم زرنشان نشستند، تکیه بر اورنگ ذوق و زیبایی خویش کردند و اگر عشرت و مستی دایم داشتند، خود را در آغوش گرفتند و بوسه بر دهان خویش زدند و در جهان شور و عربده‌مستانه به راه انداختند که:

بوسه بده خویش را ای صنم سیم‌تن  
ای به ختا، تو موج خوشتن اندر ختن  
گر به بر اندر کشی، سیمبری چون تو کو  
بوسۀ جان بایدت بر دهن خویش زن  
«مولانا»

غلام چشم آن ترک که در خواب خوش مستی  
نگارین گلشن روی است و مشکین سایبان ابرو  
«حافظ»

و حافظ مصریان نیز که خود پادشاه ساقیان شراب روحانی است، فرمود:

واعجب من سُکری بغیر مدامۀ  
و اطرب فی سَری و مِنی طَربتی  
«ابن‌فارض»

از مستی خویش سخت در شگفتم  
از آنکه هیچ شرابی ننوشیده‌ام  
و از درون خویش وجد و سروری دارم  
که از کسی وام نگرفته‌ام  
این کدام چراغ جادوست که به افسون کلام همچون سنایی، باغ و بهار و بوستان و خورشید و ماه و انجم و لیل و نهار خلق می‌کند و باده خوشگوار و ساقی می‌گسارد رقم می‌زند و قافله روم و چین را بی‌اعتبار می‌کند.

بس که شنیدی صفت روم و چین  
خیز و بیا ملک سنایی ببین  
تا همه دل بینی بی‌بخل و حرص  
تا همه جان بینی بی کبر و کین  
پای نه و چرخ به زیر قدم  
دست نه و مُلک به زیر نگیں  
ادامه دارد

### توضیح لازم!

با اتمام سلسله مطالب «کیمیای عشق» (تفسیر استاد دکتر دینانی بر رباعیات مولانا و نی نامه) که در همین ستون تقدیم می‌شد؛ علاقه‌مندان به داشتن مجموعه کامل این مباحث می‌توانند به کتابی با همین عنوان؛ یعنی «کیمیای عشق» که توسط «انتشارات اطلاعات» مدون و مکتوب شده و به چاپ چهارم رسیده است، مراجعه و آن را اِتیاع نمایند. فروشگاه مرکزی انتشارات اطلاعات: بزرگراه حقانی، رو به روی ایستگاه مترو، ساختمان روزنامه اطلاعات/ تلفن: ۳۹۹۹۳۶۸۶

## نگاهی به دو کتاب «مده آ» و «سورپرایز»

# زندگی زیر پوست واقع‌گرایی

نگاه ویژه‌تری به این اثر داشته باشم و دیگر خبری از آن همه دیالوگ بلند نباشد....

خانم بهار هاشمی که متولد فروردین ۶۸ است، دارای فوق لیسانس رشته بازیگری دانشگاه هنر بوده، در حوزه تئاتر و رادیو سال‌ها کار کرده و برنامه‌هایی برای رادیو و همچنین فیلمنامه نوشته است تا این که نخستین کتاب نمایشنامه‌اش را به عنوان تجربه ای بس مهم محک زد تا اثری ماندگار در صحنه تئاتر ایران باشد.

همچنین فیلمنامه «سورپرایز» نوشته مشترک فرداد صفاجو و فرهاد تقدعلی، توسط انتشارات نگارش شرق، راهی بازار کتاب شده است. داستان این فیلمنامه، در باره جشن تولد دختری است که در نیمه‌های آن، سه جوان نقابدار به خانه یورش می‌آورند و با همکاری یکی از شرکت‌کنندگان در جشن، اقدام به اجرای نقشه خود می‌کنند اما تازه این آغاز یک ماجرای پر از کشمکش می‌شود.

فرداد صفا خو که همسر خانم بهار هاشمی است، در سال ۱۳۵۰ در تهران متولد شده و در حال حاضر بازیگر، مستندساز و مدرس دانشگاه بوده و دارای مدرک کارشناسی ارشد رشته ادبیات نمایشی است. او تا کنون در چندین فیلم سینمایی از جمله فیلم «محمد رسول‌الله» و تعدادی سریال تلویزیونی از جمله «تنها ترین سردار» نقش آفرینی کرده است.

در فیلمنامه «سورپرایز» می‌خوانیم: خانه‌ای است با سالن پذیرایی بزرگ که مراسم مهمانی جشن تولد در آن در حال برگزاری است. مهمانان اکثراً سن بالایی دارند و بسیار متشخص و رسمی. چند جوان هم دیده می‌شوند.

مادر بزرگ و ساناز، پشت کادوها ایستاده‌اند. ساناز کادویی را بر می‌دارد. مادر بزرگ می‌گوید کادوی بعدی رو باز کن ساناز، مهمونا گشنه موندن. ساناز کادو را باز می‌کند. شاهنامه را بیرون می‌آورد. همه دست می‌زنند. ساناز شاهنامه را ورق می‌زند....

رو به روی خانه مادر بزرگ، ماشینی می‌ایستد. ماشین در تاریکی است و کسی را به وضوح نمی‌شود دید. جوانی پیاده می‌شود و به خانه مادر بزرگ خیره می‌شود. صدای دست زدن به گوش می‌رسد. جوانی که پشت به دوربین است به پنجره خانه خیره می‌شود.

جوان دوم از داخل ماشین: یکی رو باید می‌گذاشتیم سر کوچه مراقب رفت و آمد پلیس باشه.

فرهاد: پلیس تو این محله پیداش نمی‌شه. تو این محله فقط کلاغ‌ها قارقار می‌کنن، اونم نه این ساعت.

جوان دوم: تو لونه کلاغ‌ها پر از جواهره، خونه اش رو بلندی، کسی ندیده. فرهاد: خونه‌های این محله تو دل باغه. انگاری قبلاً اینجا جنگل بوده....

میهمان‌ها از روی میز غذا می‌کشند و گوشه‌ای می‌نشینند و می‌خورند. مریم و آرش در حال کشیدن غذا هستند.

جوان‌ها در کوچه منتظر هستند. موبایل زنگ می‌زند. مریم، آهسته: الو کجا هستی؟ فرهاد: رو بروی خانه، چه خبر؟ مریم: دارند شام می‌خورند. فرهاد: یه جوری در را باز کن کسی نفهمه.

درب حیاط باز می‌شود.

چند جوان روی سر خود جوراب می‌کشند و آرام تو می‌روند، یک نفر هم بیرون می‌ماند. همه می‌دوند و پشت درخت‌ها مخفی می‌شوند و سپس به حیاط پشتی می‌روند.

داخل ساختمان زنی پشت پیانو آهنگی می‌زند. مریم از جلوی او رد می‌شود و به آشپزخانه می‌رود. به موبایل فرهاد زنگ می‌زند. فرهاد: زنگ زد، حالا....

ساناز به طرف در بزرگ شیشه‌ای حیاط می‌رود. همه به غذا خوردن مشغول هستند. جیغ بلند ساناز همه را یک دفعه از جا بلند می‌کند. ساناز به داخل می‌دود. چند جوان که جوراب به صورت کشیده‌اند و هفت تیر دارند داخل می‌آیند.

ساناز از جمع مهمان‌ها کنار رفته و جوانی هفت تیر به دست او را به بیرون می‌برد. بعد با زور او را سوار ماشین می‌کنند و چشمانش را می‌بندند....

صحنه اول (مده آ در حال دوختن لباس عروسی و مشغول تزیینات آن هست که جیسون وارد می‌شود): به به.... بانوی خونه منو ببین. خسته نباشی!

مده آ (با خوشحالی): آمدی؟ کار پیدا کردی؟

جیسون: نه چیزی پیدا نکردم. اگر کاری هست، حقوقش کفاف زندگی مون را نمیده. اصلاً نمی‌دونم باید چه کار کنم. بچه‌ها کجان؟

مده آ: منتظر توبودند بیایی باهاشون بازی کنی، دیر آمدی از گرسنگی خوابشون برد.

جیسون: خب یه چیزی می‌دادی بخورند.

مده آ: این به عقل خودمم میرسه، اما چیزی نداشتیم که بهشون بدم.

(جیسون آه عمیقی می‌کشد. دست‌هایش را بر سرش می‌کشد و گوشه‌ای کز می‌کند. مده آ خیاطی را رها کرده، برایش قهوه می‌آورد و او را از حال خودش در می‌آورد.)

مده آ: کمی قهوه مانده بود. آوردم خستگی‌ات در بیاد. باید کلی با هم گپ بزنیم.

جیسون: فکر

نمی‌کردم یه روزی

برسد، تویی که دختر اول

کشورت بودی، بخوای با

من این جور ی راه بیایی

و همراهی‌ام کنی. مده آ،

میدونی با این وضع چقدر

خوشحالم که تو رو و بچه‌ها

مونو دارم.

مده آ: تو چی؟ حتماً

میدونی که این حس

متقابل، میدونی منتظر

بدتر از اینهاش هستم، ولی

به شرطی که فقط تو رو

داشته باشم....

\*\*\*

نمایشنامه «مده آ،

سایه ای از یک زن»،

نوشته بهار هاشمی علمیه،

توسط انتشارات شالان منتشر شده است. نمایشنامه‌ای تراژیک اثر اورپییداز یونان باستان که براساس اسطوره یاسون و مده نوشته شده و اولین بار در سال ۴۳۱ پیش از میلاد روی صحنه رفته است.

پی‌رنگ نمایشنامه، روی اعمال مده، شاهزاده‌ای بربر از پادشاهی کولخیس و همسر یاسون، متمرکز است. هنگامی که یاسون، مده را ترک می‌کند تا با شاهزاده‌ای یونانی از کورینتوس باشد، مده درمی‌یابد که جایگاهش در جهان یونانی در معرض خطر است. او با کشتن همسر تازه یاسون و فرزندانش، خودش، از یاسون انتقام می‌گیرد و پس از آن، به آتن می‌گریزد تا زندگی تازه‌ای را آغاز کند.

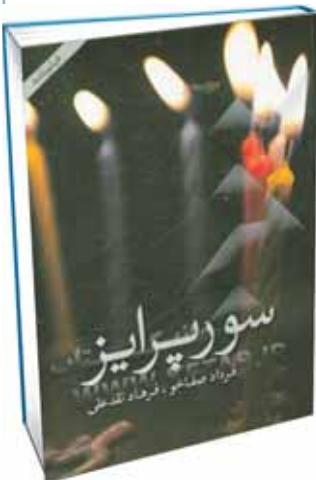
این نمایشنامه، جزو آثار شاخص تراژدی به حساب می‌آید و توجه به آن، با ظهور جنبش فمینیستی و به خاطر تصویر کردن درگیری و مبارزه مده برای به اختیار درآوردن زندگی خودش در دنیایی مردانه، افزایش یافت و بیشترین اجرا را از میان تراژدی‌های یونان باستان در سده بیستم داشته است.

اورپیید، برخلاف دیگر نویسندگان یونان باستان، نوعی واقع‌گرایی را در نمایشنامه‌هایش وارد کرد. به این معنا که قهرمان تراژدی، الزاماً نمی‌میرد یا حتی به سرنوشتی فجیع آن‌چنان که انتظار داریم، دچار نمی‌شود.

طرح جسورانه مسائل اخلاقی در آثار اورپیید، از جنبه‌های مهمی است که سبب دشمنی بسیاری علیه او شد. چرا که جهان را تلخ می‌دید و هیچ‌الزامی برای نجات یا پسماندن این جهان قائل نبود.

اورپیید در کنار سوفوکل و اشیل، یکی از سه نمایشنامه‌نویس یونان باستان به شمار می‌رود که در حدود سال ۴۸۰ پیش از میلاد متولد شد و در سال ۴۰۶ پیش از میلاد درگذشت. تعداد آثار او باقی‌مانده که از جمله آنها می‌توان به «سیکلوپ»، «آلست»، «الکترا»، «اورست»، «هگن» و «رزوس» اشاره کرد.

خانم بهار هاشمی بر اساس نمایشنامه اورپیید، اقدام به نوشتن نمایشنامه «مده، سایه ای از یک زن» کرده است. آن هم با دقتی خاص. و دلیل آن را چنین توصیف می‌کند: در نوشتن این نمایشنامه، اولین چیزی که ذهن من را سخت مشغول خودش کرده بود، نگاه متفاوت بود. من می‌خواستم







دلنوشته های آهان آهان دار

## محبوب صالح علا

۸۸

### پیلۀ تنهایی ام ترک بر می دارد!

**محبوب!** پیلۀ تنهایی ام ترک بر می دارد. ظلمت تبدیل به هجوم نوری می شود که صبح ها از پنجره ها می باشد. آرزوها کوران می کنند همه با هم اند فقط اشک چشم من از این همه شادی تنه است.

**محبوب!** سحرگاهان بوی گندم در نان و بوی شما در گل هاست و تنهایی در کوچه ی شهر قدم می زند.

**محبوب!** با مقوای در جعبه شیرینی، ابری مقوای درست می کنم. ابری شبیه نقشه ایران. آن را با دست روی نقشه ایران نگه می دارم. همه جا را چنان مه ای می گیرد که چشم، چشم را نمی بیند. آن قدر باران می بارد تا که دستم خسته می شود. مقوای ابری را روی قالی اتاق تنهایی ام می گذارم. اسلیمی ها کش و قوسی به خود می دهند و یکبارہ دور لچکی ها می پیچند.



**محبوب!** لامپ های اتاق مهمان خانه را یکی یکی باز می کنم. به جای آن ها گلابی می بندم، سیب می بندم و خرمالو و انار. از این طرف گل هاست که از قالی تبریز مان فواره می زند و از آن طرف زنبور هاست که به گل های قالی مان حمله می برند و شیرینی ها را غارت می کنند.

**محبوب!** ابر مقوایی در مهمان خانه است، سیل می گیرد و من با قوطی کبریت کشتی نوح می سازم. همه را یکان یکان سوار کشتی می کنم. درخت ها سر مست روی قالی اتاق تنهایی ام می خواب شده اند و شاپرک ها گوش تیز کرده اند که از تو چه می گویم.

**محبوب!** به خود می گویم اصلاً نترس. به نقشه شکارگاه قالی مان وارد می شوم. می بینم غزال های آهوپا می دوند بر م که ای می ایستند و نفس نفس زنان آب می نوشند. پرندگان از قالی اتاق مهمان خانه جدا می شوند، پر می گیرند و تا نزدیکی این ابر مقوایی ام پرواز می کنند.

**محبوب!** شما که باشی، آینه با من محرم می شود. و دریا در من دراز می کشد.

**محبوب!** بیست سالی است تلفن زنگ می زند. می دانم کیست. دلم تنگ است. لا به لای بغضی می گویم بگذار تا آخر دنیا زنگ بزند. من که جواش را نخواهم داد. وقتی که تو باشی، مرا با دیگری کاری نیست.

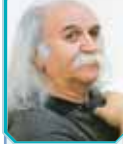
**محبوب!** پیراهنی را که با آستینش اشک های هنگام رفتن را پاک کرده ام، هنوز روی بند رخت است. باد می وزد. آستین مرا خشک می کند.

یادتان مرا محاصره کرده. شب به ازدحام یاد شما در تنهایی می گذرد.

هزار سال از آن روز که رفتی، می گذرد و اندوه در دل من کوه آتش فشانی است. دیگر دریا دریا گریه نمی کنم.

امسال تنم در میان سردترین تابستان است و به دیواری از آوار سایه های لحظه رفتن شما تکیه داده است.

در غروب که بوی نعنا می دهد، بر روی یک صندلی لهستانی پراز خستگی با صدای قرقز و صدای شکستگی در گلستانی شعله ور از آتش داغ فراق نشسته ام. آتشی سبز که رگ و ریشه های مرا می سوزاند.



• حسن فرازمند

## واکوی سرگذشت واقعی رادیو - ۱۸

### پیوستن ابوالحسن صبا به مؤسسان رادیو ایران

استاد، خودش درباره فراگرفتن موسیقی چنین می گوید: «پدرم علاقه مفراطی به موسیقی داشت، یعنی خودش هم آشنا به ساز ایرانی بود و از کودکی یعنی از شش سالگی مرا نزد اساتید وقت راهنمایی کرده بود. قبل از این که شروع به مشق ویلن بکنم با سازهای ایرانی از قبیل سه تار، تار، سنتور و ضرب آشنا شدم، حتی قدری هم کمانچه زدم. بعداً اطلاعات خودم را به ویولون منتقل کردم و تقریباً یک مکتب خصوصی برای ویولون ایجاد شد و کتابهایی در این خصوص نوشته و انتشار دادم.»

#### از دواج با دختر عموی نیما

صبا، در سال ۱۳۱۱ با یکی از شاگردان خود با نام منتخب اسفندیاری کوه نور، دختر عموی نیما، ازدواج کرد که حاصل این ازدواج، سه دختر به نام های غزاله، ژاله و رکسانا می باشد.

متأسفانه استاد ابوالحسن صبا زود از جهان رفت. او در تاریخ ۲۹ آذر سال ۱۳۳۶ در سن ۵۵ سالگی به علت عارضه قلبی درگذشت و پیکرش در قبرستان ظهیرالدوله به خاک سپرده شد.

#### فعالیت های هنری و خدمات

##### ارزنده

ابوالحسن صبا در سال ۱۳۰۲ در مدرسه عالی موسیقی که توسط علی نقی وزیری بنیان گذاشته شده بود، مشغول به تحصیل شد. هر چند صبا از کودکی در نواختن انواع سازهای اصیل ایرانی مهارت داشت، اما شگفتی هنر او را باید از زمان تأسیس این مدرسه عالی دانست. صبا در ۲۲ سالگی دانشجوی ممتاز و تک نواز برنامه های مدرسه عالی موسیقی شد و مورد احترام و تشویق اساتید و دوستانش قرار گرفت. نخستین اثر ضبط شده صبا قطعه «زرد ملیحه» با ویولن بود که در میان دو بند سرود «ای وطن» در سال ۱۳۰۶ در قالب صفحه، تولید شد و بسیار مورد توجه قرار گرفت.

او در سال ۱۳۰۶ از طرف استاد علینقی وزیری مأمور شد تا در رشت مدرسه ای مخصوص موسیقی تأسیس کند. نزدیک ۲ سال در رشت ماند و در آنجا ضمن آموزش موسیقی، به روستاها و کوهپایه های شمال رفت و به جمع آوری آهنگ های محلی پرداخت و ارمغان هایی از این سفر به همراه آورد. آهنگ های دیلمان، رقص چوبی قاسم آبادی،

در شماره قبل از استاد مرتضی محجوبی به عنوان یکی از اولین آهنگسازان و نوازندگانی که به حلقه گردانندگان اولیه رادیو ایران پیوست، سخن گفتیم و از او یاد کردیم و این بار به سراغ استاد «ابوالحسن صبا» چهره نامدار موسیقی ایران می رویم که یکی دیگر از افرادی بود که در تأسیس رادیو ایران همت گماشت.

#### صبا در راه نواختن

ابوالحسن صبا، استاد برجسته موسیقی ایرانی، آهنگساز و نوازنده سرشناس ایرانی بود. او از برجسته ترین چهره های موسیقی ایران در هفتاد سال گذشته است. ابوالحسن صبا فرزند دکتر ابوالقاسم کمال السلطنه فرزند «جعفرخان حکیم باشی» معروف به صدرالحکماء و از نواده های فتحعلی خان صبا، ملک الشعراء دربار قاجار بوده است. او در سال ۱۲۸۱ خورشیدی در خانواده ای تولد یافت که اهل هنر و ادبیات و طبابت بودند. به علت تسلط پدر صبا به ادبیات فارسی و عربی، به او لقب کمال السلطنه داده بودند. پدرش سه تار نیز می نواخت و اولین استاد پسر بود.

مادر صبا نقل کرده است که ابوالحسن از بچگی لب ایوان می نشست و چند تار به انگشت خود می بست و با دهان، صدای سازهای مختلف را در می آورد. کمال السلطنه پسر دیگری داشت به نام عبدالحسین و سه دختر داشت که همه هنرمند و دلبسته به موسیقی بودند.

ابوالحسن تحصیلات مقدماتی را در مدرسه علمیه و سپس در کالج آمریکایی به پایان رسانید و به زبان و ادبیات فارسی و انگلیسی آشنایی یافت. او نزد میرزا عبدالله فراهانی، درویش خان و علی نقی وزیری تار و سه تار، نزد حسین هنگ آفرین و ویولن، نزد حسین اسماعیل زاده کمانچه، نزد علی اکبر شاهی سنتور، نزد اکبر خان نی و نزد حاجی خان ضرب را آموخت.

او همچنین در جوانی به مدرسه کمال الملک رفت و نقاشی را فرا گرفت. به علاوه در رشته هایی مانند سوهان کاری، نجاری، ریخته گری، معرق کاری و خاتم کاری مهارت کسب کرد که بعداً در ساختن آلات موسیقی به کار بست. صبا، آثار نیما و هدایت را می خواند و با نیما و شهریار روابط نزدیک داشت.









- علیرضا قزاقی، مرضیه اوجی

شاهنامه بسیار مردانه آغاز می‌شود، در بیت‌ها و داستان‌های نخستین، نامی از هیچ زنی برده نشده‌است. درست است که بخشی از این بیت ها دیباچه کتاب به شمار می‌رود و به‌طور طبیعی نام یغمیر(ص) و علی(ع) می‌آید و به نخستین گزاردندگان شاهنامه همچون ابومنصور محمد عبدالرزاق و ابومنصور عممری و دقیقی شاعر اشاره می‌رود؛ نام‌ زن، هم‌زمان با حاکمیت ستم و در شرایط خفقان این هم طبیعی است که از سلطان محمود، «کسی کش پدر ناصر دین بود»، «نخستین برادرش، کهنر به سال»، «دو دیگر دلاور؟ سپهدار توس» یاد شود، ولی در همین بیت ها هم می‌شدد از دختر پیامبر نام برد یا پهلوانان دهقان نژاد، موبدان سالخورده، جوانان گشاده زبان، دوستان مهربان، مهربان گرنفرها، و در یک کلام «مردان» را تنها سختگویان گذشته به شمار نیاورد.

آیا به راستی کسی از تاریخ پیشینیان چیزی نمی دانست؟ مگر کز پدر یاد دارد پسر؟ زنان، به تاریخ دبستگی نداشتند و داستان ها را برای فرزندان بازگو نمی کردند؟ دست‌کم در زمان فردوسی، بر پایه داستان بیژن و منیژه، می‌توان گفت بانوان فرهیخته با سواد هنرمندی بوده‌اند که زبان پهلوی می دانسته‌اند و به سرگذشت پیشینیان هم علاقه داشته‌اند.

ولی از آغاز سخن هم که بگذریم، باز شاهنامه در گفتگو از آفرینش انسان و شکل گیری جامعه انسانی، زن را از قلم می‌اندازد! «کیومرث شد بر جهان کدخدای»، بی آن که از مشی و مشیانه نامی به میان آید و حتی حوایی از پهلوی آدم سر برآورد. زن، شاید در میان جمع مردم کم باشد. اگر «چراگاه مردم بدان بر فرود»، پس زنان هم در میان مردم بوده‌اند، گرچه تنها از مردان نام برده می‌شود.

پس از کیومرث، «پسر بُد مر او را یکی خوبروی»، «سیامک پُدش نام و فرخنده بود»، و باز: «سیامک خجسته یکی پور داشت»، «گرامنامه را نام هوشنگ بود». پس از او، «پسر بُد مر او را یکی هوشمند؛ گرامنامه تهومرت دیوبند». نام وزیر و دستور او هم می‌دانیم: «خندیه به هر جای و شَهْرُشَب نام».

پس از تهومرت نیز: «گرامنامه جمشید، فرزند اوی» بود که «ز هر پیشه ای انجمن کرد مرد»؛ هم‌زمان با جمشید، در میان عرب‌ها هم «یکی مردب‌وداندر آن روزگار»، «که سَر‌دش‌نم گرامنامه بود»، «پسر بُد مر این‌ پاک دین را یکی»، «چهارچوای را نام ضحاک بود». فردوسی که امانتدار نوشته‌های موبدان ساسانی است، به نام‌های «ژمانک» و «ژرمانک»، «ومودی به نام «پریک» دسترسی دارد، و سرانجام نام فریدون و کاوه و برادران و پسرانشان به شاهنامه باز می شود.

ولی نخستین برخورد شاهنامه با زن، از موضعی منفی است. اگر از مادر نام می برد، نخست مادر ضحاک است که فردوسی به اشاره می‌فهماند که به همسرش وفادار نبوده و فرزندی زن‌زاده دارد: «مگر در نهانش سخن دیگر است/ پژوهنده را، را با مادر است». حتی در بهترین حالت هم نام‌مادر با مرگ پیوند زده می‌شود: «که جز مرگ را، کس ز مادر نژاد».

اگر از دختر نام برده می‌شود، باز جنبه منفی و ضعیف و خوار کننده دارد: «کجا نامور دختری خوبروی / به پرده درون بود، بی گفت وگوی / پرسستند گردیش در پیش خویش / نه رسم کیی بُد، نه آیین گیش». اگر از همسر و جفت سخن گفته می‌شود، ابلیس است که به قلب و درون ضحاک نفوذ می‌کند تا آنجا که: «فرمود تا دیو، چون جفت اوی / همی بوسه داد از بر سَفَت اوی» و سرانجام، اگر از خواهر نام برده می‌شود، از نواز و شهرناز هستند که تنها نقش آنها در بخش آغازین شاهنامه آن است که «دو پاکیزه از خانه چَمشید، / برون آوردند، لزان چو بیب؛ / که جمشید را هر دو دختر بدند؛ / سر بانوان را چو افسر بدند؛ / ز پوشیده رویان، یکی شهرناز؛ / دگر پاکدامن، به‌نام، از نواز. / به ایوان ضحاک برندنشان؛ / بدان ازدهافش سپردنشان. /

بیرویشان، از ره جادوی؛ / بیاموختشان کُزُی و بدخوی».

در همین چند بیت، دهها نکته باریک به‌چشم می‌خورد

که نیازمند بررسی‌است:

۱- پیش از هر چیز، همان نگرش مردسالار مطرح است که بیشتر گفته‌شد و در زمان فردوسی هم کمابیش وجود داشته‌است. تا اینجا نزدیک به ۵۵۵ بیت از شاهنامه سروده شده و نام هیچ زنی برده نشده‌است.

۲- نام زن، هم‌زمان با حاکمیت ستم و در شرایط خفقان این هم طبیعی است که از سلطان محمود، «کسی کش پدر ناصر دین بود»، «نخستین برادرش، کهنر به سال»، «دو دیگر دلاور؟ سپهدار توس» یاد شود، ولی در همین بیت ها هم می‌شدد از دختر پیامبر نام برد یا پهلوانان دهقان نژاد، موبدان سالخورده، جوانان گشاده زبان، دوستان مهربان، مهربان گرنفرها، و در یک کلام «مردان» را تنها سختگویان گذشته به شمار نیاورد.



از هر چیز بر زنان اثر می‌گذارد. گویی، یکی از شاخص‌های جامعه دیکتاتور زده، خضونت نسبت به زنان است. همین که گرفتن زنان و خواهران و مادران و دختران شاهان شکست خورده، به‌معنای اعلام پیروزی نهایی و قطعی به‌شمار می‌رفته، خود بیانگر همین شاخص است. فردوسی بزرگ، «پسر بُد مر او را یکی هوشمند؛ گرامنامه تهومرت دیوبند». نام وزیر و دستور او را هم می‌دانیم: «خندیه به هر جای و شَهْرُشَب نام».

که جامعه تا چه اندازه دیکتاتور زده است:

هان گشت کردارِ فرز‌انگن
پراگنده شد کام دیوانگان
نهان راستی، آشکارا گزند
هنر خوار شد؛ جادَوی ارجمند

شده بر بدی دست دیوان دراز
به نیکی نبودِ سخن، جز به راز
انسان‌های خوب هنوز هستند، ولی شرایطی است که دیوار موش دارد و موش هم گوش دارد! مخالفت‌ها پنهان و نهان است و افشاسازی‌ها در گوشی (به راز) انجام می‌شود. دیوانگان، دیوصفت‌ها، شاید همان روحانیان و بزرگان و سیاهیانی که جمشید را با انگ بدیوی خدایی کنار زند و ضحاک را بر سر کار آورند، کام و خواستشان پرکنده و گسترده شده و به ارج و مقام رسیده‌اند و دستشان بر بدی‌ها دراز شده‌است. در این شرایط است که معنای «لزان چو بیب» را می‌توان حس کرد.

۳- این دو، خواهران یا دختران جمشید بودند. دستنویس فلورانس که قدیمی‌ترین دستنویس است و نزدیک به دو قرن پس از پایان شاهنامه نوشته شده، آنها را خواهران می‌داند. دستنویس کتابخانه بریتانیا در لندن که نزدیک به ۶۰۰ سال پس از فلورانس نوشته شده، آنها را دختران می‌داند. در آثار به‌زبان پهلوی، برای جمشید سه خواهر Yimay (یمی)، Arenavak و Sanghavak نام برده‌اند، ولی در اوستا، ارنواک و سنگه واک خواهر جمشید نیستند و یمیاَیم خشت که به معنای چم خورشید چهار است، تنها یک خواهر دارد که یمک است.

در ادبیات سانسکریت و منظومه حماسی مهابهارات و ودا هم یم و یمی خواهر و برادرند و داستان آنها با مشی و مشیانه که نخستین انسان‌ها در اسطوره‌های کهن ایرانی

هستند، بسیار همانندی دارد. (حماسه سرائی در ایران، چاپ نهم، صفحه‌های ۴۴۴ تا ۴۵۰)

آنها را اگر خواهر بدانیم، به‌باور بعضی می‌توانسته‌اند همسر او هم باشند. زیرا گویا رسم خودپویده (xwedodah) بویژه در میان اشراف وجود داشته‌است تا خون پاک با دیگران آمیخته نشود و نیز وراثت شاهی از دست نرود.

خادم ازغدی به نقل از روح‌لامینی می‌نویسد که استاد ابراهیم پورداود این واژه را همان «خود داده» و پیوند میان خویشاوندان دانسته‌است. («خودپوده» در شواهد تاریخی، صفحه ۲۵)

در سروده‌های ریگ و دابه نقل از جلالی نائینی می‌خوانیم که یامی زبیا، در آتش عشق برادرش یاما می سوخت (همانجا) و پیشتر دیدیم که، یاما شاید همان چم باشد.

ولی اگر ارنواز و شهرناز دختران جمشید هم باشند، باز احتمال همسری با او از میان نمی‌رود. در شاهنامه حتی عنوان «به زنی گزفتن یهنم، همای دختر خویش را» وجود دارد. (نامه باستان، جلدششم، چاپ پنجم، صفحه۲۲۵)

۴- بیرون کشیدن این دو بانو از خانه جمشید و بردن آنان به ایوان ضحاک، به معنای پایان کار جمشید است. گرچه در مورد فریدون این چیزگی حتی زودتر روی می‌دهد؛ یعنی فریدون در آغاز، این دو بانو را در ایوان دیگر ضحاک در بیت المقدس به‌دست می‌آورد، و پس از آن بر ضحاک پیروز می‌شود.

موسوی و خسروی در نشریه پژوهش زنان(پاییز ۸۷، صفحه ۱۲۴) می‌نویسند: «موضوع کهن الگو (آرکی تایپ) یکی از نظر به‌های مهم- و فراگیر کارل گوستاو یونگ روان‌شناس سوییسی و نظریه‌پرداز «زوان شناسی تحلیل شخصیت» است. یونگ شخصیت را واحدی متشکل از سیستم‌های روانی مختلف می‌داند که گرچه از همدیگر جدا هستند ولی تأثیر متقابلی نسبت به هم دارند. این سیستم‌ها عبارتند از: من یا خودآگاه، ناخودآگاه فردی، ناخودآگاه جمعی، پرسونا، آنیما، آنیموس و سایه.

این نویسندگان هست میهمان تو چه کار استش، اندر شِبتان تو؟ می‌کنند و ارنواز و شهرناز را نماد یکی از سیستم‌های روانی جمشید می‌دانند و می‌افزیند: «در شاهنامه این زنان، آنیما وجود جمشیدند که بر اثر بی‌خردی از او دور شده و به اسارت ضحاک(سبعل پلیدی)آرآمده‌اند. یعنی آنیما مثبت به آنیما منفی تبدیل شده‌است. ذهن منطقی جمشید، از تشخیص کش‌های پنهان درونی عاجز می‌شود و این عناصر مادینه را که در واقع خرد راهنما و نیروی یاریگر ذهن وی محسوب می‌شدند از خود دور کرده و به اسارت می‌سپارد و در واقع تبدیل به پلیدی می‌کند.

فریدون شهریار خردمند و خودآگاه، آنان را پس از گذشتن از آب، آزاد می‌کند و باز می‌گرداند. درواقع آنیما به شکل مثبت و پیراسته شده، به فریدون می‌پیوندد و آزادی زنان، نشانه پیروزی قهرمان در نبرد است. از دیدگاه یونگ، «رهانیدن عنصر مادینه به مثابه ترکیب درونی روان است و تمامی کار‌های واقعا خلاق به آن نیاز دارند». فریدون هم برای دریدن کشیدن ضحاک که می‌تواند کار خلاق او محسوب شود، ابتدا زان اسیر را آزاد می‌کند؛ یعنی روان خود را کشف کرده و به خودآگاه می‌رسد و پس از آن ضحاک را به بند می‌کشد. آنان خرد دور شده و مهجور جمشیدند که به فریدون باز می‌گردند. عمر طولانی به آنها فرصت می‌دهد تا دوران هزار ساله ضحاک را تجربه کنند و پس از آن به همسری فریدون درآیند، در حالی که هنوز زاینده و جوانند». (همانجا، ص ص ۱۵۰ و ۱۵۱)

البته از اسطوره‌ها برداشت‌های گوناگون می‌توان کرد. زیبایی اسطوره به همین هم است. اما اینکه نویسندگان تأکید کرده‌اند «در شاهنامه» چنین است، سخن روایی نیست. نه

فردوسی خردمند، و نه درمانی که در سال‌های گوناگون شاهنامه را خوانده و شنیده‌اند چنین برداشتی از داستان ندارند و چنین تأثیری از آن نمی‌گیرند. بهتر بود نویسندگان می‌نوشتند که برداشت آنان از داستان چنین است. همچنان‌که بعضی از شاهنامه پژوهان توانا، اقتادن مرداس پدر ضحاک در چاه را صحنه‌ی دیگری از افتادن رستم در چاه دانسته‌اند.

اگر بخواهیم به روانشناسی تحلیل شخصیت از دیدگاه یونگ بپردازیم، می‌توانیم آن را درباره خود ارنواز و شهرناز به کار گیریم. آنیما منفی در وجودشان همراه با آموزش و پرورش ضحاک رشد می‌کند و با آمدن فریدون که سر آنان را می‌شوید و از آلودگی می‌بالاید، سیستم سایه روان آنها زیر کنترل سیستم خودآگاه قرار می‌گیرد. اگر هم بخواهیم از جنبه اسطوره شناسی این داستان را بکاویم، به اوستا(چاپ دهم، ص ص ۴۵۱ و ۴۵۲) می‌رسیم که ارنواز و شهرناز را جمشید پیوند نمی‌دهد و آنان را از آغاز، همسران ضحاک می‌داند و انگیزه مهم فریدون را در مبارزه با ضحاک، دسترسی به همسران او بر می‌شمارد.

زیرا فریدون برای آنهیتا و درواسپا قربانی می‌کند و می‌گوید: «ای اندروای زیردست! مرا این کامیابی ارزانی دار که من برای آزی‌دهاک سه پوزه سه کله شش چشم، آن دارنده هزار جاکلی، آن دیو بسیار زورمند دروج، آن دُرُوند آسیب رسان جهان، آن زورمندترین دروجی که اهریمن برای تبار کردن جهان آشه به پتیارگی، در جهان استوند بیافرید پیروز شوم و هر دو همسرش، سنگگوک و ارنوک را که برآزنده نگاهداری خاندان و شایسته افزایش دودماند، از وی برُیایم».

این به روایت شاهنامه نزدیک تر است؛ زیرا ضحاک پس از پیروزی بر جمشید به ارنواز و شهرناز دست می‌یابد، ولی فریدون در آغاز به سراغ آن دو می‌رود و در حالی که هنوز همسر ضحاک هستند، آنان را به دست می‌آورد. ضحاک با شنیدن همین خبر از زبان پیشکار خود به نام کندرو، آنچنان خشمگین می‌شود که با پای خود به دام اسارت می‌رود:

گر این نامور هست میهمان تو
چه کار استش، اندر شِبتان تو؟
که با خواهران چناندار جسم
نشند؛ زادی بر بیش و کم
(دکتر کزازی در «تأمیه باستان»، این تناقض را حل نمی‌کند و آنان را در صفحه۴۷ دختران جمشید، و در صفحه۶۴ خواهران جمشید می‌شمارد).

به یک دست گسید رخ شهرناز
به دیگر، عقیقین لب ارنواز
شپ تیره خون، خود، پَتر ز این کند
چه زیر سر، از مُشک بالین کند
چه مشک؟ آن دو گیسویاه موه تو
که بودند هواره دلخوار تو»
۵- در این مصراع: «سر بانوان را چو افسر بدند»، حتی اگر به نزدیکی معنایی افسر و افسار توجه نکنیم، باز هم اشرافی بودن این دو آشکار است. می‌کند، بی مطلق به خوبی نشان می‌دهد که برخورد شاهنامه با زنان یک‌دست نیست و زنان نژاده و اشرافی با زنان غیر اشرافی دو مقوله‌ی متفاوت هستند. ایشان در کتاب زنان در شاهنامه می‌نویسند: «صرف‌نظر از دود پنداشتن و تحقیر عمومی اجتماعی که متوجه زنان بود، در مواردی نظرات مساعدی درباره‌ی زنان و رفتار خوش با آنها ابراز شده است، گرچه بیشتر اظهارات



ضمیمه ادبی هنری روزنامه اطلاعات

# نگاهی به حضور بانوان در شاهنامه

مربوط به زنان طبقه‌ی اشراف و نجبا است.» (ص ۱۸۲)

دکتر پاک نیا در مقاله «خوانشی از زن در شاهنامه» این موضوع را ز رُفتَر شکافته است و می‌نویسد: «یک نکته مهم و اساسی وجود دارد که توجه به آن برای هر گونه قضاوت درباره‌ی این موضوع ضروری است، و تا حدی بعضی زیاده‌روی‌ها را در مورد مقام زن در ایران باستان تعدیل می‌کند و آن این که فضای داستانی شاهنامه، فضایی اشرافی و آریستوکراتیک است. چه زمانی که همسر یا دختر یا خواهر شاه یا وزرا را سایر درباریان هستند، و چه زمانی که همسر یا دختر یا خواهر پهلوانان هستند، همه‌ی آنها در یک فضای اعیانی پرورش یافته‌اند. یعنی فضایی که در آن ثروت، قدرت، و افتخار که عموماً موروثی و گاه اکتسابی است، نقش مهمی بازی می‌کند.

در چنین فضایی، تعادل و تناسب ارزش زن و مرد همواره بیش از سطح اجتماعی عامه بوده است. به نظر می‌رسد که به‌طور کلی و صرف‌نظر از ایران – زمان – شاهنامه، در فضاهای اشرافی اعتقاد به برتری مطلق مرد از حیث کار کردن و شاید تصور ارزش ذاتی بیشتر او، یعنی همان عقیده رایج در عموم فضاهای طبقه‌ی عادی مرسوم نبوده‌است. در جایگاه‌های آریستوکراتیک همچون دربارها و کاخ‌ها، زنان به دلیل عزتی که ناگزیر به عنوان یک شاه‌دخت یا موقعیتی نزدیک به آن داشته‌اند، این امکان کمتر بوده‌است که به اندازه‌ی آنان در میان طبقه عوام، مورد تحقیر و تذیب قرار گیرند.

بنابر این، به نسبت طبقه‌ی عوام، یعنی کشاورزان و پیشه‌وران، این امکان بیشتر وجود داشته که آنان تا حدی به نوعی خودباوری در برابر مردان برسند و بتوانند از حیث کارهایی که انجام می‌دهند یا خلق و خو و شخصیتی که از خود بروز می‌دهند توانا و با اهمیت جلوه کنند. همین موقعیت خاص باعث شده است که آنان گاه بتوانند مأموریت هایی را برعهده گیرند و شخصیتی از خود ارائه کنند که فقط از مردان انتظار می‌رفته است»(صص ۱۱۶ و ۱۱۷).

گرچه به‌نظرمی‌آید، هم دکتر خالقی و هم دکتر پاک‌نیا، عامل زمان و دوره‌های تاریخی را در بررسی خود مدخله نداده‌اند؛ زیرا

برخی از شخصیت‌های زن بخش پهلوانی شاهنامه، ویژگی‌هایی از دوران مادرسالاری نشان می‌دهند که آشکارا با ویژگی‌های دوران پدرسالاری متضاد است. مانند زن بخش پهلوانی «تاکتر کزازی در «تأمیه باستان»، این تناقض را حل نمی‌کند و آنان را در صفحه۴۷ دختران جمشید، و در صفحه۶۴ خواهران جمشید می‌شمارد).

به دیگر، عقیقین لب ارنواز
شپ تیره خون، خود، پَتر ز این کند
چه زیر سر، از مُشک بالین کند
چه مشک؟ آن دو گیسویاه موه تو
که بودند هواره دلخوار تو»
۵- در این مصراع: «سر بانوان را چو افسر بدند»، حتی اگر به نزدیکی معنایی افسر و افسار توجه نکنیم، باز هم اشرافی بودن این دو آشکار است. می‌کند، بی مطلق به خوبی نشان می‌دهد که برخورد شاهنامه با زنان یک‌دست نیست و زنان نژاده و اشرافی با زنان غیر اشرافی دو مقوله‌ی متفاوت هستند. ایشان در کتاب زنان در شاهنامه می‌نویسند: «صرف‌نظر از دود پنداشتن و تحقیر عمومی اجتماعی که متوجه زنان بود، در مواردی نظرات مساعدی درباره‌ی زنان و رفتار خوش با آنها ابراز شده است، گرچه بیشتر اظهارات

جامعه داشته باشند و از حقوق بیشتری برخوردار باشند و جایگاهشان از نظر برابر حقوقی والا‌تر باشد، ولی در شاهنامه نقشی تبعی و پیرو مردان خود دارند. چه در خانه‌ی جمشید، چه در ایوان ضحاک و چه در کاخ فریدون، آنها هیچ اراده‌ی مستقلی ندارند و از مردی که بالای سرشان باشد دنباله‌روی می‌کنند. دکتر اسلامی ندوشن در دیباچه‌ی درفش کاویان می‌نویسد: «توجه کنیم به رفتاری که همسران ضحاک، دختران جمشید، به هنگام قدرتمندی با وی داشتند، و مقایسه کنیم با زمانی که او از قدرت می‌افتد. در زمان قدرتمندی، یعنی چنین تشخیصی نداده‌اند که اوضاع سیاسی چگونه است و در ک کنند که ضحاک در حال سقوط است و می‌توانند به معنی چنین تشخیصی نداده‌اند که اوضاع سیاسی چگونه است. حتی ارنواز مادر ایرج که به گونه‌ای مادر ایران به‌شمار می‌رود، و فردوسی نشان می‌دهد که او هوشمند است و سخن می‌گوید و نظر می‌دهد، مانند شهرناز دلسوز و راهنمای مردی است که کنارش قرار دارد.

آنها بی اراده به دست ضحاک آموزش می‌گیرند و پرورش می‌یابند و هزار سال همسر سنگمر و حتی مارنوش را تحمل می‌کنند و جز به سود او سخن نمی‌گویند. سپس فریدون می‌آید و سر این عروس‌ها را از پلیدی می‌شوید و با آنان راه دور پاک را می‌نماید و آنها این بار از او تبعیت می‌کنند. فردوسی خردمند، با ظرافت به این نکته اشاره می‌کند که آن دو بانو، پیش از آن که بداندن کسی که به ایوان ضحاک آمده فریدون است، می‌گویند:

ندیدیم کس کاین چنین زهره داشت
بدین پایگه از هنر بهره داشت
کِش اندیشه گاه او آمدی
و گُزَش آرزو، جاه او آمدی
یعنی هر کس دیگری هم به‌جای فریدون آمده بود، آنها همان‌جا داشتند که از او پیروی کنند. ارنواز و شهرناز با آن که کُزُی و بدخویی آموخته بودند، اما می‌دانستند که همسرشان به آنان ستم می‌کند. برای همین به مردی که هنوز غریبه است و هنوز نامش را نمی‌دانند، درد دل می‌کنند که:

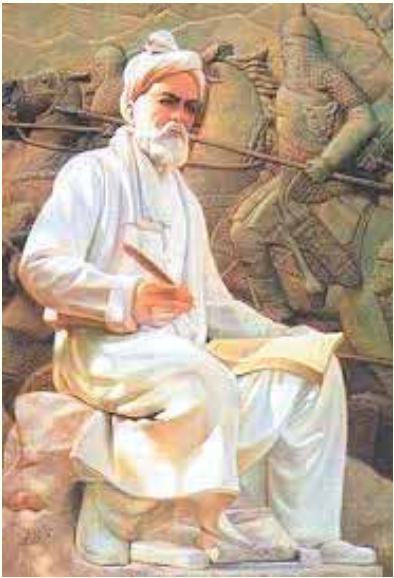
چه مایه جهان گشت بر ما به بد
ز کردار این جادوی کم خرد
چه مایه کشیدیم رنج و بلا
از این اُهرمن کیش تر آژدها

رفتار آنان، رفتار زنان بسیاری در طول تاریخ این سرزمین است که از ستم همسران خود دم بر نمی‌آورند و تسلیم محض آنان هستند، مگر قدرتی را درون خود دارند و شرایط را تغییر دهد. هر چند این بار نیز پیرو قدرت نوظهور خواهند بود و این را در همسرگزینی فرزندانشان می‌بینیم که همه تصمیم‌ها توسط فریدون گرفته می‌شود و پدر تمام جزئیات عروس را تعیین می‌کند، بی آن که ارنواز و شهرناز در گزینش کوچکترین نقشی داشته باشند. ۷

– دکتر خالقی مطلق در مقایسه تطبیقی خود در بیٹی کتک خوردن فریگس و مادر سیاوش، یا همین خوارداشت ارنواز و شهرناز را داریم که فردوسی با فعل هایی چون برون آوردند، برندنشان، و سپردنشان به آن اشاره می‌کند. ۶– با آن که ارنواز و شهرناز از زنان اشرافی هستند و طبیعی است آزادی و احترام بیشتری نسبت به زنان عادی

ز پوشیده رویانیکی ارنواز
دگر پاکدامن، نکو شهرناز
(دکتر بگم، پاورقی صفحه ۵۵)

از فردوسی بزرگ آنقدر ریزه کاری و دقت دیده‌ایم که به‌نظر نمی‌آید نخستین بانویی را که در شاهنامه نام می‌برد، ارنواز نباشد. زیرا ارنواز مادر ایرج است و اگر نام ایرج به ایران پیوند می‌خورد، چه بسا «ارنه» نیز به همین نام اشاره داشته باشد. به ویژه که دکتر کزازی نیز در نامه باستان ارنواز را به معنی «گوینده سخن‌های محبت آمیز» یا «کسی که دعاهایش مستجاب می‌شود» یا «زنی که از ستم سخن



می‌گوید» ندانسته‌است و می‌نویسد: «واز» از ستاک «واک» به معنی سخن گفتن آمده‌است، ولی «معنی پاره نخستین آن، ارنه، به درستی روشن نیست.» (چاپ نهم، صفحه ۳۴۹) در بیت‌های آینده نیز فردوسی بزرگ، تکیه خود را در حاضر جوابی و چاره‌اندیشی، روی ارنواز می‌گذارد و به گونه‌ای او را بر شهرناز برتری می‌بخشد. زمانی که ضحاک خواب می‌بیند و فریاد می‌کشد:

بجستند خورشیدرویان ز جای
از آن غُلبَل نامور کُ خدخدای
چنین گفت ضحاک را ارنواز

که: «شاه!ا چه بودت – نگویی – برآ؟
که خفته به آرام در خان خویش
بدین سان، بترسیدی از جان خویش
زمین، هفت کشور، به فرمان توست

دد و دیو و مردم نگهبان توست»
و باز هم این ارنواز است که هوشمندی و حاضر جوابی نشان می‌دهد:

به شاه گرامنامه، گفت ارنواز
توانیم کردن مگر چاره‌ای
که: «بر ما بیاید گشادنت راز

که بی چاره‌ای نیست پُنیارهای»
هوشمندی ارنواز تا اندازه‌ای در سروده دانای توس نمایان است که شاید بتوان اصرار او بر شنیدن کلبوس ضحاک و سپس واداشتن او به باز گویی تمامی جزئیات خواب برای بزرگان کشور، ترقتدی زیر کانه از سوی بانویی است که گرچه خود را زبونی می‌بیند، ولی برخلاف خواهر خود، به اصطلاح از کنج پستوی خانه سیاست ورزی می‌کند:

ز هر کشوری، گرد کن مهتران
ز اختر شناسان و افسونگران
سخن، سرسره، موبدان را بگوی

پژوهش کن و راستی بازجوی
این سخن‌ها را چه چاره‌جویی دیرهنگام و نافرجام
نزدیکان حکومت برای تغییر روند سرنگونی نزدیک ضحاک بدانیم و چه زیر کی پنهانی برای شتاب بخشیدن به این روند بشماریم؛ آنچه آشکار است، تفاوت گذاشتن فردوسی بر نقش ارنواز و شهرناز است.

زواره‌نیان در جستار «ارنواز و شهرناز، پژوهشی در ریشه‌یابی دو نام در شاهنامه فردوسی» بدون توجه به تفاوت و تمایز میان این دو خواهر، سیاست ورزی آن دو را یکسان می‌گیرد و به تمام دوران اسارت‌شان تعمیم می‌دهد: «آنها با زیر کی تمام، جان سالم به‌در بردند، زیر کی که هیچگاه توجه ضحاک را به خود جلب نکرد. در تمام دورانی که زیاریوان با مارادوش همسر بودند، کودکی به دنیا نیامد و عدم حضور چنین شخصیتی در داستان، از همان آغاز به ایرانیان این مژده را می‌داد که ضحاک تازی در این خاک تخمی نکاشته و ریشه ندوانیده است. حتی هنگامی که ضحاک تصور می‌کرد ارنواز چاره‌ای برای آسفتگی او و رهاشدنش از دام بلا اندیشیده، سخت در اشتباه بود. چرا که هدف ارنواز از این تدبیر، تنها آگاه ساختن موبدان، بزرگان و از همه مهم‌تر مردم، از سقوط و فروپاشی ماردوش بود. زیرا به این ترتیب هر کسی که از خواب او باخبر می‌شد، می‌توانست نوید سرنگونی او و ظهور جوانی برومند، چون فریدون را به دیگران بدهد و در گوش ستم‌زدگان بخوااند که: «اندکی صبر، سخر نزدیک است.» (صفحه ۲۳۸)

اما شاهنامه نشان می‌دهد که ارنواز و شهرناز، به راستی (گرچه شاید نه به یک اندازه) کُزُی و بدخویی آموخته بودند و زمانی که فریدون وارد کاخ ضحاک شد:

برون آوردند از شِبتان اوی
بنان سیه‌موی خورشید روی
بفرمود شستن سرانشان نخت
روانشان پس از تیرگی‌ها بشتست
ره داور پاک بنمودشان
از آلودگی سر بیالودشان

که پرورده تپیرستانبُشدند

سراسیمه، بر سان مستان بُدند
پس از آن است که این بانوان اسطوره‌ای که هزار سال جوان ماندند،ان و سیه‌موی هستند، دوباره به شرایط پیش از جادوی ضحاک برمی‌گردند. حتی فریدون که خودش را معرفی می‌کند، آن خواب را به یاد می‌آورد و باز فردوسی نشان می‌دهد که خمیره ارنواز با شهرناز تفاوت دارد و اوست که زودتر به هوش می‌آید:

سخن‌ها چو بشنید از او ارنواز
گشاده شدش بر دل پاک، راز
بدو گفت: شاه آفریدون تویی

که ویران کنی تَبَل و جادَوی؟
فردوسی دانا بسیار هوشمندانه و با دقت هر بیت را می‌نویسد. در آینده که فریدون می‌خواهد برای سلم و تور و ایرج خواستگاری کند، تأکیدی می‌کند که کلید حل این همه توجه ویژه به ارنواز است:

سرخا، ز یک مادر و یک پدر
برنچهره و پاک و خسرو گهر
می‌خواهد همه چیز یکسان باشد. تنها خواهر بودن عروس‌هایش کافی نیست. می‌گوید میباد یکی نابدری یا نامادری داشته باشد. باید هم پدرشان و هم مادرشان یکی باشند. پس تنها تفاوتی که میان سه پسر فریدون است، مادر خودشان است:

از این سه، دو پاکیزه از شهرناز
یکی کهنتر از خوَب چهر ارنواز
درست همین ایرج، فرزند ارنواز است که به دست فرزندان شهرناز کشته می‌شود. از همین رو دانای توس، در آن بیت‌ها ارنواز را برتر می‌نشاند و این اتفاق نیست. به حکم وزن شعری هم نبوده است. زیرا واژه‌های ارنواز و شهرناز به همه این بیت‌ها می‌توانند از لحاظ وزنی جایگزین شوند. یکیده آنکه فردوسی بزرگ گرچه در شاهنامه، دیرهنگام به زنان پرداخته است، گرچه این دو بانو را برپایه منابع خود با وجود درباری بودن بی اراده و تابع مردان نشان داده‌است، اما باز هم ویژگی فرزانی ارنواز را از نظر دور نداشته است و در بیٹی هم که در آن برای نخستین بار در شاهنامه از بانویی نام می‌برد، این افتخار را به شهرناز نخواهد داد و ارنواز را در جایگاه نخستین نام خواهد گذاشت و ثب دستنویس فلورانس، درست تر به نظر می‌رسد.



تازه‌های کتاب

محسن حامد و گامبی

مجموعه شعر «محسن حامد» با عنوان «گامبی» از سوی انتشارات بلم منتشر شد. در این کتاب ۷۲ شعر کوتاه - که بین سال‌های ۹۳ تا ۹۶ سروده شده - به چاپ رسیده و بیشتر اشعار حال و هوای عاشقانه و اجتماعی دارند. محسن حامد، متولد ۱۳۶۳ است و گامبی نخستین مجموعه شعر وی به شمار می‌آید. این کتاب در ۷۸ صفحه و به بهای ۱۸ هزار تومان از سوی انتشارات بلم منتشر شده است.



نمونه‌هایی از اشعار این مجموعه:

**ریکاوری**  
انفجار شکوفه‌ها  
از چشم‌های تو شروع شد  
حتی به سبزی جز دیوار هم رحم نکرد  
و بیداری بهانه‌ای بود  
که به اسم بهار تمام شد.

**گامبی**  
مثل سربازها  
در خط مقدم  
جلو می‌آیند  
روی هم می‌افتند  
می‌میرند  
و من به حکم فرمان دهمی  
در گورهای دسته‌جمعی، پارو می‌کنم  
این برف نشسته به ایوان را.

**تقدیر**  
آمدن یا نیامدن را  
مدام می‌چینم،  
برگ روی برگ می‌ریزم...  
گناه نبودن را  
دسته‌گلی که به آب داده بودی  
به دوش کشید.

**الوار**  
عادت کرده‌ام  
به اره‌ها  
که این درد بیرون پرده را  
تقسیم کرده‌اند

و دراز به دراز  
تن‌ام را به دندان کشیدند  
من تابوت خودم هستم  
که راه جنگل را گم کرده‌است!

**دایره**  
یکی بود  
اما تو نبود  
و این قصه هم چنان ادامه دارد  
درست شبیه زنده‌گی من  
که مدام تکرار می‌شود.

**خاور میارنه**  
از مرزهای بمب و موشک و خمپاره  
تا دست‌های بیرون زده از ویرانه‌های شهر  
و کودکی که  
خواب نفت می‌بیند  
چیزی باقی نمانده است  
نه!

توان نوشتن تمام دردهای دنیا را ندارم  
به گذشته‌های دور بر می‌گردم  
تا آنجا که در غاری  
با سنگ نگاره‌هایی بر سقف  
و آتشی که هنوز کشف نشده است!

نقدی بر مجموعه شعر «زنی میان دو تاریکی»، سروده فرناز جعفرزادگان

در هم آمیزی فلسفه و اسطوره در شعر



● پرویز حسینی

«چمدان»  
چه می‌دانی  
فرق بین دست‌های مسافر  
تا دست‌های انتظار  
وقتی  
میدانی نباشد  
تا امتداد ره - گذر، را ببینی  
چمدان  
چه می‌دانی...»

(شعر ۲۰)

با این همه، به نظر می‌آید که در شعر امروز زنان ایران، نسلی سر بر آورده که انتظارات مخاطب شعر و نیز منتقدین این حوزه را سخت بالا برده است و بی‌تردید، فرناز جعفرزادگان، متعلق به همین نسل است. نسلی که در آینده شعر امروز میهن ما اثر انگشت خودشان را خواهند داشت.



به خوبی دیده می‌شود که به افسانه‌های «آ»  
و خلقت زن اشاره دارد.  
«هم - جان دیگر من زنی است  
که خانه دارد  
در هزار «آ»  
و بیرون از آب‌های جهان  
آب تنی می‌کند»

و بدین قرار، زن که میان زهدان ماه و زمین،  
یعنی رو به جهان تاریک قرار گرفته، زنی میان دو  
تاریکی لقب می‌گیرد که هر گاه از سایه بیرون  
شود، با یک اشاره جهان را روشن می‌کند و به  
عبارتی دیگر، زن جهانی را خلق می‌نماید؛ چون  
توانایی زایش و باروری را دارد. البته ناگفته نماند  
که شاعر هنرمندانه، مانند شعرهای پیشین خود،  
گاهی به ایجاز و جناس با واژگان، روی می‌آورد  
که شگرد اوست.

«دادگاه  
داد می‌زند  
داد  
در داد و بیداد  
از اتاقی که راه راه فکر می‌کند  
و راهرویی  
که به هزار راه می‌رسد  
کدام میز  
کدام صندلی  
کدام راه  
کدام داد  
کدام...»

(شعر ۲۵)

و نیز شعرهای دیگری نیز از این دست  
در شعرهای شماره ۲۹، ۳۰، ۳۹، ۴۳، ۴۶،  
و... او گاهی با کلمات به گونه‌ای رفتار  
می‌کند که مختص خود شاعر است و فرم  
و محتوا را هر دو با هم به چالش می‌گیرد  
و دیگر جزئی از سبک ایشان شده و گاه  
تصویری به دست می‌دهد که هم دیداری  
و هم شنیداری است. نمونه‌اش شعرهای  
شماره ۲۰ و ۲۱ و... است:

«زن  
سایه‌ی ماه و زمین  
میان دو تاریکی  
زن  
با یک اشاره  
روشن می‌کند  
جهان را»

(ص ۴۸)

سومین مجموعه شعر خانم فرناز جعفرزادگان،  
فضایی کاملاً متفاوت دارد. از یکسو ایجاز و کوتاهی  
در سروده‌ها کمتر دیده می‌شود و شاعر از فرم  
قبلی تا حدودی فاصله گرفته و از سوی دیگر به  
لحاظ محتوا، شاعر به اسطوره‌گرایی آشکاری  
نشان داده است.

بینش فلسفی نیز، چه در شعرهای پیشین  
ایشان و چه در شعرهای این مجموعه، دیده  
می‌شود. شاید خواسته‌است به تقارن میان زن -  
اسطوره دست یابد و وجهی از الهه‌گی و تضاد آرای  
تاریخی و فلسفی را در باب مؤنث - اندیشگی جهان  
و هستی، به نمایش بگذارد.

نمونه‌اش در شعر ۳۳ که شاعر نمی‌تواند در  
این جدول فلسفی و اسطوره‌ای، بی‌طرف بماند و  
همه فلاسفه را به عشق افلاطونی [ platonie  
love ] دعوت می‌کند و هایدگر را فاشیست  
می‌نامد. هرچند که در بیانی پارادوکسیکال چنین  
می‌سراید:

«من اکثراً نبودم  
مده‌آ نبودم  
شعر نبودم  
تنها زنی بودم  
میان  
دو تاریکی  
با سایه‌های زیادی  
که در او می‌دوید»

(شعر ۳۳)

شاعر با ظرافت به مثل افلاطونی و سایه‌های  
غار اشاره دارد و این که زن پیوسته و از ازل در رویاها  
و تصورات ما حضور داشته است.  
مصادق این حضور ازلی و حوا گونه در شعر ۹

تصویرهای تو....

|| محمدحسن منعمی‌بیگلگی |

خنده‌هایت به روشنی باد  
دیگرگاهی ست که بیابان مرا  
از یاد برده‌است،  
چشمانت  
هم‌رنگ بی‌دریغ آسمان  
بستر ابرهای سیاهی است  
که باریدن را به گور خواهد برد  
و گیسوانت  
به تیرگی، غم‌جویی مرا  
به تصویر کشیده‌است  
ناچار، دست به پیشانی  
به دوردست‌های تیره  
- خیره می‌شوم  
به فردایی که نیست معلوم در آن  
کدام تقدیر و تعبیر  
غزلواره لب‌های تورا

تسخیر خواهد کرد!

چه چاره کنم؟...

|| جبرائیل سراجی‌علمداری |

دل‌م گرفته خدایا بگو چه چاره کنم؟  
همیشه کار من این است آه و ناله کنم  
شب است و مونس و یارم خیال دور و دراز  
که تا سپیده‌دمان، زلف یار شانه کنم  
برای گریه دل‌م یک بهانه می‌خواهد  
نکو تر آنکه نگار، تو را بهانه کنم  
پرندگان همه رفتند آشیانه خویش  
کجاست جعد نگارم که آشیانه کنم  
میان لاله‌رخان، من تو را پسندم و بس  
بیار مهر لبان تا تو را قباله کنم  
حسد به لیلی و مجنون برند عشاقان  
چو قیس بین که من این عشق را فسانه کنم  
خراج روی نکویان به «ساقی» افتاده است  
خراج روی نکویت به وی حواله کنم







رضا رفیع

از فرمایشات ما!

## نشاط اجتماعی عالی است!

آخیش شش .....مردیم از خوشی! این نشاط اجتماعی هم عجب چیز خوبی بوده است و ما غافل. مدام دنبال نشاط اشتباهی بودیم و همچنین خیال می کردیم که نشاط فردی بالاترین نشاط هاست. نگو این که نشاط جمعی و اجتماعی هم اگر باشد معرکه است. اگر معرکه نبود که یک همچو سازمان عریض و طویلی مثل سازمان ملل، سالها پیش بر نمی داشت دست به یک ارزیابی گسترده در راستای بررسی جایگاه نشاط اجتماعی در کشورهای مختلف بزند.



حتما و حکما انبوه کارشناسان کار کشته این سازمان، یک چیزی دیدند که دست به همچین کاری زدند. درست است که به گزارش فدرال رزرو آمریکا، نرخ بیکاری در این کشور تا پایان امسال دو رقمی می شود، اما هنوز آنقدر بیکار که نیستند. خدای نکرده، مرض هم که ندارند. فلذا در این نشاط اجتماعی لابد یک حکمت جهانی عام المنفعه ای وجود دارد که جایگاهش باید قرص و محکم باشد.

**توصیه نشاط آور:** بخند تا دنیا به روت بخندد.....

(نیش را ببند!...تا این اندازه که نگفتند. همه چی استانداردش خوب است.)

در همین راستاست که وزارت کشور مانیز نظر به ضرورت توجه مبرم به این موضوع؛ هفده سال پیش، اقدام به ارائه یک طرح اسطفس دار اساسی به نام «طرح نشاط اجتماعی» نمود که ما همان زمان از این سرعت عمل بالا تشکر کردیم. تا جایی که حافظه ناقص مان یاری می کند، کلیات این طرح در ۱۰ محور به تصویب شورای اجتماعی کشور رسیده بود و ما همان موقع، پیش بینی نمودیم که عنقریب نشاط اجتماعی و بالا بردن سطح آن، بیش از همیشه جدی گرفته خواهد شد. طوری که شاید مجبور شویم نشاط اضافی را به کشورهای دیگر صادر کنیم. و دیدید که سالهای بعدش این اتفاق افتاد و سطح نشاط مان چنان بالا زد که ماندم با اضافه اش چه کنیم!

### نشاط رودکی وار:

ای بخارا شاد باش و دیر زی  
طرح شادی سوی مان آید همی  
**توضیح ادبی — سیاسی:** مصرع دوم بیت بالا در پاره ای از نسخ قدیمی چاپ جدید، به صورت «میر زی تو شادمان آید همی» نیز آمده است همی، که مساله ای نیست. ما قرائت خودمان را داریم، امثال رودکی هم قرائت خودشان را. جامعه چندصدایی یعنی این!

پیرو همین احساس ضرورت فلسفی وجود نشاط در جامعه — سوای نشاط انتخاباتی که گذراست؛ مسئولان دلسوز فرهنگی جامعه با تأکید اکید بر اهمیت و حساسیت استراتژیک نشاط جمعی، از همان زمان، به شدت پیگیر اجرایی شدن طرح نشاط اجتماعی شدند؛ به گونه ای که کارهای دیگر خود را رها کردند.

**بسته پیشنهادی:** از آنجا که طنز نویسان، بیش از سایر اقشار جامعه در خصوص شناسایی نشاط اجتماعی، اهل بخیه اند و اصلا خودشان اینکاره اند و هزار و یک راهکار اصولی در راستای افزایش میزان نشاط دارند؛ عجالتا به چند فقره از عوامل نشاط آفرین، به طور فشرده و ام پی تری شده اشاره می شود. العاقل یکفی الاشاره:

**۱- توجه به بهداشت روانی:** باید روان مردم را بهداشتی کرد. نوارهای آرامبخش در اختیارشان قرار داد که موزیک ملایمی در آنها ضبط شده باشد و افراد پا گوش دادن به آن دچار حالت بسط و نشاط شوند. چیزی که بیگانه ها به آن اصطلاحا ریلکسیشن می گویند که بیخود می گویند. همین بسط و نشاط خودمان بهتر است. آنها زیادی ریلکس هستند. در فرهنگ ما اگر طرف مشکل داشته باشد و مرخص باشد، می گویند طرف راحت است.

**۲- افزایش میزان ارشاد:** وجود گشت های ارشاد در سطح خیابان ها خبر از اجرای طرح انضباط اجتماعی و افزایش امنیت و آرامش جامعه می دهد که با مشاهده آن خیال مردم راحت می شود و دغدغه های آنها بابت ناامنی بر طرف می گردد. فقط می ماند ناامنی رانندگی در سطح خیابان ها و عدم رعایت حقوق یکدیگر که خودش به مرور راست و ریس می شود. این چیزهای اخلاقی را بیرون نمی توان کرد، الا به روزگاران.

**۳- برگزاری مجالس ختم:** هر مجلس ختمی که برای فوت بهنگام یا نابهنگام یکی از دوستان و آشنایان برگزار می شود، اطرافیان متوفی آنقدر گریه می کنند که کاملا خالی می شوند. در نتیجه آماده می شوند که روزهای بعد بیشتر با نشاط باشند و به کارهای ورثه بخندند. پس باید گریه را جدی گرفت و دانست که آخر هر گریه ای صد خنده ای است! امرد آخرین، مبارک بنده ای است و از این جور حرفها.

**۴- تکریم ارباب رجوع:** باید قوانین اداری طوری در عمل خوب اجرا شوند که احترام ارباب رجوع حفظ شود و هر چند از قوم پارس است، اما احساس پاس کاری به او دست ندهد. پاس دادن فقط در فوتبال خوب است. روح ارباب رجوع را باید با برخورد زیبا و قشنگ، ماساژ داد. بعید است کسی به روح اعتقاد نداشته باشد.

**۵- برگزاری مجالس شادی:** تجربه نشان داده است که در ایجاد نشاط اجتماعی، برپایی مجلس شادی و تمرین شادمانی جمعی و سوق دادن مرده به این سمت نیز مفید و مؤثر می باشد. مجلسش اگر عروسی و دامادی باشد، چه بهتر. با این کار، به تدریج بساط قرص های نشاط آور نیز برچیده می شود. آنچه بد است، ذغال خوب و رفیق ناباب است.



محمود سلطانی / آذین

## از نیایش های شبانه مادر يك اختلاسگر!

### خدایا!

خودت می دونی که من با چه بدبختی و خون جگری این بچه را بزرگش کردم. خودت آگاهی که این بچه از وقتی خودش را شناخت، یا توی مدرسه بود، یا توی خونه.

### بارها!

خودت میدونی که من چقدر نخوری کردم تا تونستم پول مدرسه و دانشگاهش را جفت و جور کنم. بمیرم الهی، خودش چقدر سختی کشید تا درسی را تموم کرد.

بزرگ هم که شد، قربونش بشم، چقدر نجیب، سربزیر، زحمتکش، مردم داردا!... هر کی هر جا مشککش حل نمی شد، بچهام براش درستی می کرد. قدمش خیر بود، قلمش، نفسش، همه چیزش خیر بود.

### خدایا!

خودت شاهد بودی که همه بر و بچه های فک و فامیل را دستشون را بند کرد. چند تا را توی اداره جات، چند تا را توی بانک. چند تا را هم توی شرکت هایی که خودش درست کرده بود. الهی داغش را نبینم.

بچهام با چه شوق و ذوقی بچه هاشو یکی یکی فرستاد خارج. چه جهیزیه ای برای دخترش داد، چه ماشین بزرگی به دامادش! بمیرم الهی، حالا که اول خوشیش بود، عوض اینکه قدرش را بدونند، گرفتند کردنش زندون.

### الهی!

مگه این بچه چه کار کرده؟ قتل کرده؟ یا از دیوار خونه کسی بالا رفته؟ می دونم، بچهام را چشم زدند. الهی بتر که چشم حسود. الهی کور بشن. الکی به بچهام وصله چسبونند که حقوقی «رُجومی» می گرفته، وام گرفته، شرکت درست کرده. خب زحمت هم خیلی کشیده. بیکار که نبوده. کنج خونه اش که نخوابیده و بگه برای من پول بیارید. یا



تبسم و تفکر



محمود نظری

\*متولد ۱۳۶۰- همدان

\*فارغ التحصیل رشته گرافیک

\*همکاری با نشریات محلی و سراسری در زمینه کاریکاتور

\*ساخت چند فیلم انیمیشن و کسب چند جایزه در این زمینه

\*شرکت در مسابقات و جشنواره های ملی و بین المللی و کسب حدود ۳۰ جایزه



## امروز در تاریخ

## گذشتن ارتش ایران از بسفور

۲۴ سپتامبر سال ۵۱۴ پیش از میلاد چند واحد از یک سپاه ارتش ایران از منطقه ای در مجاورت تنگه سفور که دو قاره آسیا و اروپا را از هم جدا می کند در حلی که قرن ها بعد شتر سواران ساسانی به آن منطقه گذشتند با هم رها و احداث های دیگر سپاه که قرار بود از نقطه ای بین تر، از دریای مرمره بگذرند به پیشروی خود به سوی منطقه دناور ادامه دهند (سیتی ها) از اطراف این رود جنوب سرزمینی که امروز اوکراین خوانده می شود رود دنا، دنا و به سمت ا و با، شمشالو می رانند.

**اوج مدتت؛ به دشمن شمار، هیک خودینا هندی داد**

دولت هخامنشی ایران با دادن پناهندگی به همیستوکلس دشمن شماره یک خود، یادگار پسندیده ای از ایرانیان برای نسل های بشر باقی گذارده که ۲۵ قرن به عنوان اوج مدنیت و رعایت اصول و شئون انسان ها مورد احترام است. همیستوکلس بود که در زمان پارسا خود سطوح استخراج معادن نقره یونان را چند برابر کرد و با درآمد اضافی برای وطن ۲۰۰ کشتی سه ردیفه را در ساخت و به این وسیله قدرت دریایی را سه برابر کرد و سپس در جریان لشکرکشی خشایارشا به یونان در سال ۴۸۰ پیش از میلاد، با دو خنده جنگی، ناوگان ایران را راورد تنگه کم عرض سالامیس ساخت و به دام برداخت و ....

از کار انداختن بالا شگاه با هدف ایجاد کمبود سوخت

دوم مهرماه ۱۳۳۰ دکتر مصدق نخست وزیر وقت تارکانان انگلیسی صنعت نفت را که حاضر به انعقاد قرارداد استخدام با دولت ایران نبود از کشور اخراج کرد. پادشاه به صبر و رفتند و منتظر حمله نظامی انگلستان باز گشت به خوزستان شدند! هدف لندن عمداً این بود که با خودداری متخصصان ان کشور از همکاری با ایران، آلاشگاه آبادان بخوابد و ایرانیان دچار مضیقه نفت و نان باشند و از مصدق و یو بر ک فریاد کنند.

## دیگر رویدادهای ۲۴ ستامبر

۱۹۳۵: دولت حزب نازی آلمان تصمیم گرفت همه شرکت‌ها و بنگاه‌های یهودیان این کشور را از دست آنان حتی به صورت خرید خارج سازد.

۱۹۴۵: دولت انگلستان تصمیم گرفت که مسئله فلسطین را در سازمان ملل مطرح سازد.

۱۸۵۲: نخستین پرواز انسان با بالن در فرانسه صورت گرفت و مهندس «هانی گیفاد» بابانی که خود ساخته بود از پاریس به «تراپه» پرواز کرد.

۱۹۵۸: دولت پاکستان به پیمان بغداد (که بعداً به «سنتو» نام داشت) پیوست.

www.iranianshistoryonthisday.com

## قاب امروز



کاخ چهلستون در اصفهان و نقاشی های بسپار ز بنای هنر مند عصر صفوی رضا عباسی/عکس از: مر تضی امین الراحمانی

سرایه

این ابر نگر خیمه بر افلاک زده

صد نعره شوق از دل غمناک زده

از دست زلیخای هوا یوسف گل

بر پیرهن حریر صد چاک زده

سلمان ساوجی،

## پند بزرگان

دوست داشتن و دوست داشته شدن‌ها حس کردن

خورشید از دو طرف است.

دیه بدو نسکات

بہتر است عاشق شویم و شکست عشقی بخوریم تا  
این کہ ہرگز طعم عشق را نچشیدہ باشیم۔

## سودو کو

	9		3		2			
	6	1	5			3		
		2					9	
			2	1	3		4	
8								9
	1		9	4	8			
	7					1		
		3			5	6	2	
			6		4		7	

۴	۵	۷	۳	۱	۲	۹	۶	۸
۹	۶	۸	۴	۵	۷	۳	۱	۲
۳	۱	۲	۹	۶	۸	۴	۵	۷
۷	۴	۵	۲	۸	۳	۱	۹	۶
۱	۳	۹	۷	۴	۶	۲	۸	۵
۲	۸	۶	۵	۹	۱	۷	۴	۳
۶	۷	۴	۱	۲	۵	۸	۳	۹
۵	۹	۳	۸	۷	۴	۶	۲	۱
۸	۲	۱	۶	۳	۹	۵	۷	۴

حل ۲۵۶۷

جدول ۵۰۸۱

غلامحسین باغبان

از عجایب هفتگانه م	کتابی از داستان‌های م	از ادات تشبیه ↓	جمله دستوری ↓	عدد ماه ↓	بندر تویه ↓ صوت تعجب خام‌ها	۱
درخت انار ↓				اسب ترک ↓ چند سهم		
لغزنده ↓	۱ خشک‌کننده ↓ کلمه تعلیل				ملودی ↓	
نرو و ورزشی ↓ ماه میلادی			برآمدگی ↓ پشت‌شتر ↓ سلاح کاشتنی	یار سالی دیر ↓ نشین ↓ چپ چشم ↓ فهرست غذا		
رزمایش ↓ نفع فوتبال				زیبای طبیعت		
ط ↓ هری در زنجان ↓ معنی سخن		نوعی قطع کتاب ↓ انگور خشکیده ↓	شهر آذری ↓			
۵۰۸۰						